

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

प्रथमं काण्डं 4

1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसूयः.....4

Version Notes

1st Version Number 0.0 dated 31st May 2019

2nd and Current Version Number 0.1 dated 31st March 2020

1. This Version replaces earlier version “0.0” dated 31st May 2019.
2. We have incorporated TS 1.8 Samhita Vaakya corrections in this version.

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः – राजसूयः

1.8.1.1

अनु॒मत्यै॑ पु॒रो॒डाश॑-म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति॒ धेनु॑र्दक्षि॒णाये॑ प्र॒त्यञ्चः॑
शं॒याया॑ अ॒व॒शीय॑न्ते॒ तं नैर्ऋ॑तमेक॒-क॑पालं॒ कृष्णं॑ वा॒सः कृष्ण॑तूषं
दक्षि॑णा वी॒हि स्वा॑हाऽऽहु॒तिं जुषा॑ण ए॒ष ते नि॒र्ऋ॑ते भा॒गो भू॑ते
ह॒विष्म॑त्यसि॒ मुञ्चे॑मम॒ ह॒सः स्वा॑हा नमो॒ य इ॒दं च॒काराऽऽदि॑त्यं
च॒रुं निर्व॑पति॒ वरो॑ दक्षि॑णा ऽऽग्ना॒वैष्ण॑व-मेका॒दश॑कपालं
वा॒मनो॑ व॒ही दक्षि॑णा ऽग्नी॒षोमी॑य - [ ] 1

1.8.1.1 (Padam)

अनु॑म॒त्या इत्य॑नु-म॒त्यै । पु॒रो॒डा॒शम् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा-क॒पा॒लम् ।
 नि॒रि॒ति । व॒प॒ति । धे॒नुः । दक्षि॑णा । ये । प्र॒त्य॒ञ्चः । श॒म्या॒याः ।
 अ॒व॒शी॒य॒न्त इत्य॑व – शी॒य॒न्ते । तम् । नैर्ऋ॑तमि॒ति नैः – ऋ॒तम् ।
 ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क – क॒पा॒लम् । कृ॒ष्णम् । वा॒सः ।
 कृ॒ष्ण॒तू॒ष॒मि॒ति कृ॒ष्ण-तू॒षम् । दक्षि॑णा । वी॒ति । इ॒हि । स्वा॒हा ।
 आ॒हु॒ति॒मि॒त्या-हु॒तिम् । जु॒षा॒णः । ए॒षः । ते । नि॒र्ऋ॑त इति
 निः-ऋ॒ते । भा॒गः । भू॒ते । ह॒वि॒ष्म॒ती । अ॒सि । मु॒ञ्च । इ॒मम् ।
 अ॒ह॒सः । स्वा॒हा । न॒मः । यः । इ॒दम् । च॒कार । आ॒दि॒त्यम् ।
 च॒रुम् । नि॒रि॒ति । व॒प॒ति । वरः॑ । दक्षि॑णा ।
 आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒व॒मि॒त्या॒ग्ना – वै॒ष्ण॒वम् ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒लम् । वा॒म॒नः । व॒ही । दक्षि॑णा ।
 अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मि॒त्य॒ग्नी – सो॒मी॒यम् । 1 (50)

1.8.1.2

मे॒काद॑श॒ क॒पा॒ल॒ꣳ हिर॑ण्यं दक्षि॑णै-न्द्र॒मे॒काद॑श॒क॒पा॒ल॒-मृ॒ष॒भो॒ व॒ही
दक्षि॑णा ऽऽग्ने॒य॒म॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मै॒न्द्रं द॑द्ध्यृष॒भो॒ व॒ही दक्षि॑णैन्द्रा॒ग्नं
द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लं वै॒श्व॒दे॒वं च॒रुं प्र॑थ॒म॒जो॒ व॒त्सो॒ दक्षि॑णा सौ॒म्यꣳ श्या॑मा॒कं
च॒रुं वा॒सो दक्षि॑णा सर॒स्वत्यै॒ च॒रुꣳ सर॑स्वते च॒रुं मि॒थु॒नौ
गा॒वौ दक्षि॑णा ॥ 2

1.8.1.2 (Padam)

ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । हि॒र॒ण्य॒म् । दक्षि॑णा । ऐ॒न्द्र॒म् ।
ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । ऋ॒ष॒भः । व॒ही । दक्षि॑णा ।
आ॒ग्ने॒य॒म् । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल॒मि॒त्य॒ष्टा॒-क॒पा॒ल॒म् । ऐ॒न्द्र॒म् । दधि॑ ।
ऋ॒ष॒भः । व॒ही । दक्षि॑णा । ऐ॒न्द्रा॒ग्न॒मि॒त्यै॒न्द्र॒-अ॒ग्न॒म् ।
द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ द्वा॒द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । वै॒श्व॒दे॒व॒मि॒ति॒ वै॒श्व॒-दे॒व॒म् ।
च॒रु॒म् । प्र॒थ॒म॒ज॒ इति॑ प्र॒थ॒म॒-जः । व॒त्सः । दक्षि॑णा । सौ॒म्य॒म् ।
श्या॑मा॒क॒म् । च॒रु॒म् । वा॒सः । दक्षि॑णा । सर॒स्वत्यै॒ । च॒रु॒म् ।

सरस्वते । चरुम् । मिथुनौ । गावौ । दक्षिणा ॥ 2 (34)

(अग्नीषोमीयं-चतुस्त्रिंशच्च) (A1)

1.8.2.1

आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरुं सावित्रं-द्वादशकपालं
सारस्वतं चरुं पौष्णं चरुं मारुतं सप्तकपालं वैश्वदेवीमामिक्षां
द्यावापृथिव्य-मेककपालं ॥ 3

1.8.2.1 (Padam)

आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति ।
सौम्यम् । चरुम् । सावित्रम् । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् ।
सारस्वतम् । चरुम् । पौष्णम् । चरुम् । मारुतम् । सप्तकपालमिति
सप्त -कपालम् । वैश्वदेवीमिति वैश्व - देवीम् । आमिक्षाम् ।
द्यावापृथिव्यमिति द्यावा-पृथिव्यम् । एककपालमित्येक-कपालम् ॥

3 (18) (आग्नेयं सौम्यं मारुत-मष्टादश) (A2)

1.8.3.1

ऐन्द्राग्न-मेकादशकपालं मारुतीमामिक्षां वारुणीमामिक्षां
कायमेककपालं प्रघास्यान् हवामहे मरुतो यज्ञवाहसः

करं॑भेण॑ स॒जोष॑सः ॥

मो॑ षू॒ण इन्द्र॑ पृ॒थ्सु॑ दे॒वास्तु॑ स्म ते शु॒ष्मिन्न॑वया ।

म॒ही ह्य॑स्य मी॒ढुषो॑ य॒व्या । ह॒विष्म॑तो म॒रुतो॑ व॒न्दते॑ गीः ॥

यद्ग्रा॑मे यद॒रण्ये॑ यथ् स॒भायां॑ य॒दिन्द्रि॑ये ।

यच्छू॒द्रे यद॑र्य ए॒नश्च॑कृ॒माव॑यं ।

यदे॑ ( ) क॒स्याधि॑ ध॒र्मणि॑ तस्या॑ व॒यज॑नम॒सि स्वाहा॑ ॥

अ॒क्रन् क॑र्म क॒र्मकृ॑तः स॒ह वा॒चा म॑यो॒भुवा॑ ।

दे॒वेभ्यः॑ क॒र्म कृ॒त्वाऽस्तं॑ प्रे॒त सु॑दान॒वः ॥ 4

1.8.3.1 (Padam)

ऐ॒न्द्रा॒ग्नमि॒त्यैन्द्र॑ – अ॒ग्नम् । ए॒काद॑शक॒पालमि॒त्येका॑दश–क॒पालम् ।

मा॒रुती॑म् । आ॒मिक्षा॑म् । वा॒रुणी॑म् । आ॒मिक्षा॑म् । का॒यम् ।

ए॒कक॑पालमि॒त्येक॑–क॒पालं । प्र॒घास्या॑निति॑ प्र–घा॒स्यान् । ह॒वाम॑हे ।

म॒रुतः॑ । य॒ज्ञवा॑हस॒ इति॑ य॒ज्ञ – वा॑हसः । करं॑भेण ।

स॒जोष॑स॒ इति॑ स – जोष॑सः ॥ मो॑ इति॑ । स्वि॑ति । नः॑ । इन्द्र॑ ।

पृ॒थिस्वि॑ति पृत्–सु । दे॒व । अस्तु॑ । स्म । ते । शु॒ष्मिन् । अ॒वया॑ ॥

म॒ही । हि॒ । अ॒स्य॒ । मी॒ढु॒षः॑ । य॒व्या । ह॒वि॒ष्म॒तः॑ । म॒रु॒तः॑ । व॒न्द॒ते॑ ।
 गीः ॥ यत् । ग्रामे॑ ॥ यत् । अ॒र॒ण्ये॑ । यत् । स॒भा॒याम्॑ ॥ यत् ।
 इ॒न्द्रि॒ये ॥ यत् । शू॒द्रे॑ । यत् । अ॒र्ये॑ ॥ ए॒नः॑ । च॒कृ॒म॒ । व॒यम् ॥
 यत् ( ) । ए॒क॒स्य॑ । अ॒धी॒ति॑ । ध॒र्म॒णि॑ । त॒स्य॑ ।
 अ॒व॒य॒ज॒न॒मि॒त्य॒व॒-य॒ज॒न॒म् । अ॒सि॒ । स्वा॒हा ॥ अ॒क्र॒न् । क॒र्म॑ ।
 क॒र्म॒कृ॒त॒ इति॑ क॒र्म॒-कृ॒तः॑ । स॒ह॒ । वा॒चा । म॒यो॒भु॒वे॒ति॑ म॒यः॒-भु॒वा ॥
 दे॒वे॒भ्यः॑ । क॒र्म॑ । कृ॒त्वा । अ॒स्त॒म् । प्रे॒ति॑ । इ॒त॒ ।

सु॒दा॒न॒व॒ इति॑ सु॒-दा॒न॒वः॑ ॥ 4 (70)

(व॒यं॑ यँ॒द्-वि॒ञ्श॒तिश्च॑) (A3)

1.8.4.1

अ॒ग्नये॑ऽनी॒क॒व॒ते॑ पु॒रो॒डा॒श॒-म॒ष्टा॒क॒पा॒लं॑ निर्व॒प॒ति॑ सा॒क॒ञ् सूर्ये॑णो॒द्य॒ता॒
 म॒रु॒द्भ्यः॑ सा॒न्त॒प॒ने॒भ्यो॑ म॒द्ध्यं॑दि॒ने॒ च॒रुं॑ म॒रु॒द्भ्यो॑ गृ॒हमे॒धि॒भ्यः॑
 सर्वा॑सां दु॒ग्धे॑ सा॒यं॑ च॒रुं॑ पू॒र्णा॑ द॒र्वि॑ प॒रा॒प॒त॒ सु॒पू॒र्णा॑ पु॒न॒रा॑ प॒त॒ ।
 व॒स्ने॒व॒ वि॒क्री॑णा॒व॒हा॒ इ॒ष॒मूर्ज॑ञ् श॒त॒क्र॒तो॑ ॥

दे॒हि मे॒ ददा॑मि ते॒ नि मे॑ धे॒हि नि ते॑ द॒धे ।

नि॒हार॒मि॒न्नि मे॑ ह॒रा नि॒ हारं॑ – [ ] 5

1.8.4.1 (Padam)

अ॒ग्नये॑ । अ॒नीक॑व॒त इत्य॑नीक – व॒ते । पु॒रोडा॑शम् ।

अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा-क॒पाल॑म् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । सा॒कम् । सू॒र्येण॑ ।

उ॒द्यते॑त्यु॒त् – य॒ता । म॒रुद्भ्य॑ इति॑ म॒रुत् – भ्यः॑ ।

सा॒न्त॒प॒ने॒भ्य इति॑ सां – त॒प॒ने॒भ्यः । म॒द्ध्य॑न्दि॒ने । च॒रुम् ।

म॒रुद्भ्य॑ इति॑ म॒रुत्-भ्यः॑ । गृ॒हमे॑धि॒भ्य इति॑ गृ॒हमे॑धि-भ्यः॑ ।

स॒र्वा॒सा॒म् । दु॒ग्धे । सा॒यम् । च॒रुम् । पू॒र्णा । द॒र्वि । प॒रेति॑ । प॒त ।

सु॒पू॒र्णेति॑ सु – पू॒र्णा । पु॒नः । ए॒ति । प॒त ॥ व॒स्ना । इ॒व । वी॒ति ।

क्री॒णा॒व॒है । इ॒षम् । ऊ॒र्जम् । श॒त॒क्र॒तो इति॑ श॒त-क्र॒तो ॥ दे॒हि । मे॒ ।

ददा॑मि । ते॒ । नी॒ति । मे॒ । धे॒हि । नी॒ति । ते॒ । द॒धे ॥ नि॒हार॒मि॒ति

नि-हा॑रम् । इ॒त् । नी॒ति । मे॒ । ह॒र । नि॒हार॒मि॒ति नि-हा॑रम् । 5 (50)

1.8.4.2

नि॒ हरामि॑ ते ॥

म॒रुद्भ्यः॑ क्री॒डिभ्यः॑ पु॒रोडा॑शं स॒प्तक॑पालं निर्वपति सा॒कम्
सूर्ये॑णोद्यता-ग्ने॒यम॑ष्टाकपालं निर्वपति सौ॒म्यं च॒रुम्
सा॒वि॒त्रं द्वा॒दश॑कपालं सार॒स्वतं॑ च॒रुं पौ॒ष्णं च॒रुमै॑न्द्रा॒ग्न-
मे॒काद॑शकपाल-मै॒न्द्रं च॒रुं वै॑श्वकर्मण-मे॒कक॑पालं ॥ 6

1.8.4.2 (Padam)

नीति॑ । ह॒रामि॑ । ते ॥ म॒रुद्भ्य॑ इति म॒रुत् - भ्यः॑ । क्री॒डिभ्य॑ इति
क्री॒डि-भ्यः॑ । पु॒रोडा॑शम् । स॒प्तक॑पालमिति स॒प्त-क॑पालम् ।
निरि॑ति । व॒पति॑ । सा॒कम् । सूर्ये॑ण । उ॒द्यते॑त्युत् - य॒ता ।
आ॒ग्ने॒यम् । अ॒ष्टाक॑पालमित्य॒ष्टा-क॑पालम् । निरि॑ति । व॒पति॑ ।
सौ॒म्यम् । च॒रुम् । सा॒वि॒त्रम् । द्वा॒दश॑कपालमिति द्वा॒दश-क॑पालम् ।
सा॒र॒स्व॒तम् । च॒रुम् । पौ॒ष्णम् । च॒रुम् । ऐ॒न्द्रा॒ग्नमि॒त्यै॒न्द्र - अ॒ग्नम् ।
ए॒काद॑शकपालमित्ये॒काद॑श - क॒पालम् । ऐ॒न्द्रम् । च॒रुम् ।

वै॒श्व॒क॒र्म॒ण॒मि॒ति॒ वै॒श्व॒ – क॒र्म॒ण॒म् ॥

ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क॒ – क॒पा॒ल॒म् । 6(30) (ह॒रा॒ नि॒हा॒रं॑ – त्रि॒ंश॒च्च॑) (A4)

1.8.5.1

सो॒मा॒य॒ पि॒तृ॒म॒ते॒ पु॒रो॒डा॒शं॑ ष॒ट्क॒पा॒लं॑ नि॒र्व॒प॒ति॒ पि॒तृ॒भ्यो॑
 ब॒र्हि॒षद्भ्यो॑ धा॒नाः॑ पि॒तृ॒भ्यो॑ऽग्नि॒ष्वा॒त्ते॒भ्यो॑ ऽभि॒वा॒न्या॒यै॒ दु॒ग्धे॑
 म॒न्थ॒मे॒तत् ते॑ त॒त॒ ये च॒ त्वा॒म॒न्वे॒तत् ते॑ पि॒ता॒म॒ह॒ प्र॒पि॒ता॒म॒ह॒ ये च॒
 त्वा॒म॒न्व॒त्र पि॒त॒रो॒ य॒था॒भा॒गं म॒न्द॒ध्वं॑ सु॒सं॒दृ॒शं॑ त्वा॒ व॒यं म॒घ॒वन्
 म॒न्दि॒षी॒महि॑ ।

प्र॒नू॒नं पू॒र्ण॒व॒न्धु॒रः स्तु॒तो या॒सि॒ व॒शां॑ अ॒नु ।

यो॒जा॒न्वि॒न्द्र ते॒ ह॒री ॥ 7

1.8.5.1 (Padam)

सो॒मा॒य॒ । पि॒तृ॒म॒त॒ इति॑ पि॒तृ – म॒ते॑ । पु॒रो॒डा॒शं॑ । ष॒ट्क॒पा॒ल॒मि॒ति॒
 ष॒ट् – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒प॒ति॑ । पि॒तृ॒भ्य॒ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ ।
 ब॒र्हि॒षद्भ्य॒ इति॑ ब॒र्हि॒षद् – भ्यः॑ । धा॒नाः॑ ।
 पि॒तृ॒भ्य॒ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ते॒भ्य॒ इत्य॑ग्नि॒ – स्वा॒त्ते॒भ्यः॑ ।

अ॒भि॒वा॒न्या॒या इ॒त्य॒भि॒-वा॒न्या॒यै । दु॒ग्धे । म॒न्थ॒म् । ए॒तत् । ते । त॒त ।
 ये । च । त्वा॒म् । अ॒न्वि॒ति । ए॒तत् । ते । पि॒ता॒म॒ह । प्र॒पि॒ता॒म॒हे॒ति
 प्र - पि॒ता॒म॒ह । ये । च । त्वा॒म् । अ॒न्वि॒ति । अ॒त्र । पि॒तरः ।
 य॒था॒भा॒ग॒मि॒ति य॒था - भा॒ग॒म् । म॒न्द॒ध्व॒म् । सु॒सं॒दृ॒श॒मि॒ति
 सु - सं॒दृ॒श॒म् । त्वा । व॒य॒म् । म॒घ॒व॒न्नि॒ति म॒घ॒-व॒न् । म॒न्दि॒षी॒म॒हि ॥
 प्रे॒ति । नू॒न॒म् । पू॒र्ण॒व॒न्धु॒र इ॒ति पू॒र्ण - व॒न्धु॒रः । स्तु॒तः । या॒सि ।
 व॒शा॒न् । अ॒नु ॥ यो॒जा । नु । इ॒न्द्र । ते । ह॒री इ॒ति ॥ 7 (50)

1.8.5.2

अ॒क्ष॒न्न॒मी॒म॒द॒न्त ह्य॒व प्रि॒या अ॒धू॒ष॒त ।
 अ॒स्तो॒ष॒त स्व॒भा॒न॒वो वि॒प्रा न॒वि॒ष्ट॒या म॒ती ।
 यो॒जा न्वि॒न्द्र ते ह॒री ॥
 अ॒क्ष॒न् पि॒तरोऽमी॒म॒द॒न्त पि॒तरोऽती॒तृ॒प॒न्त पि॒तरोऽमी॒मृ॒ज॒न्त पि॒तरः ॥
 प॒रे॒त पि॒तरः सो॒म्या ग॒म्भी॒रैः प॒थि॒भिः पू॒र्व्यैः ।
 अ॒था पि॒तृ॒न्धु॒ सु॒वि॒द॒न्नाꣳ अ॒पी॒त य॒मे॒न ये स॒ध॒मा॒दं म॒द॒न्ति ॥

मनो॑ न्वा हु॑वामहे॒ नारा॑श॒सेन॑ स्तोमे॑न पित॑रूणां च॒ मन्म॑भिः ॥

आ – [ ] 8

1.8.5.2 (Padam)

अक्ष॑न् । अमी॑मदन्त । हि । अवे॑ति । प्रि॒याः । अधू॑षत ॥ अस्तो॑षत ।
स्व॒भान॑व इति॒ स्व-भान॑वः । वि॒प्राः॑ । नवि॑ष्ठया । म॒ती ॥ योजा॑ । नु ।
इन्द्र॑ । ते । हरी॑ इति ॥ अक्ष॑न् । पि॒तरः॑ । अमी॑मदन्त । पि॒तरः॑ ॥
अती॑तृपन्त । पि॒तरः॑ । अमी॑मृजन्त । पि॒तरः॑ । परे॑ति । इ॒त । पि॒तरः॑ ।
सो॒म्याः । गं॒भीरैः॑ । प॒थिभि॑रिति॒ प॒थि-भिः॑ । पू॒र्व्यैः॑ ॥ अथ॑ ।
पि॒तृन् । सु॒विद॑न्नानिति॒ सु – वि॑दन्नान् । अपी॑ति । इ॒त । यमे॑न । ये ।
स॒धमा॑दमिति॒ स॒ध – मा॑दम् । म॒दन्ति॑ ॥ म॒नः॑ । नु । ए॒ति ।
हु॒वामहे॑ । ना॒राश॑सेन॑ । स्तोमे॑न । पि॒तृणा॑म् । च॒ ।
मन्म॑भिरिति॒ मन्म॑ – भिः॒ ॥ ए॒ति । 8 (50)

1.8.5.3

न ए॒तु म॒नः पु॒नः क्र॑त्वे दक्षाय जी॒वसे॑ ।
ज्योक्च॑ सू॒र्यं दृ॒शे ॥

पुन॑र्नः पि॒तरो॑ म॒नो द॑दातु॒ दै॒व्यो ज॑नः ।

जी॒वं वा॑त॒ꣳ स॒चेम॑हि ॥

यद॒न्तरि॑क्षं पृ॒थि॒वीमु॑त द्यां य॑न्मा॒तरं पि॒तरं॑ वा जि॒हिꣳसि॑म ।

अ॒ग्नि॒र्मा तस्मा॑दे॒नसो॑ गा॒र्ह॒पत्यः॑ प्रमु॒ञ्चतु॑ दु॒रिता॑ या॒नि च॒कृ॒म

क॒रोतु॑ मा॒मने॑नसं ॥ 9

1.8.5.3 (Padam)

न । ए॒तु । म॒नः । पु॒नः । क॒र्त्वे॑ । द॒क्षाय॑ । जी॒वसे॑ ॥ ज्योक् । च ।

सूर्य॑म् । दृ॒शे ॥ पु॒नः । नः । पि॒तरः॑ । म॒नः । द॑दातु॒ दै॒व्यः ।

ज॑नः ॥ जी॒वम् । वा॑तम् । स॒चेम॑हि ॥ यत् । अ॒न्तरि॑क्षम् । पृ॒थि॒वीम् ।

उ॒त । द्या॑म् । यत् । मा॒तरम् । पि॒तरम् । वा । जि॒हिꣳसि॑म ॥ अ॒ग्निः ।

मा । तस्मा॑त् । ए॒नसः॑ । गा॒र्ह॒पत्य इति॑ गा॒र्ह॒पत्यः॑ । प्रेति॑ ।

मु॒ञ्चतु॑ । दु॒रितेति॑ दुः – इ॒ता । या॒नि । च॒कृ॒म । क॒रोतु॑ । मा॒म् ।

अ॒ने॒न॒सम् ॥ 9 (44)

(ह॒री-म॑न्म॒भिरा-च॑तुश्च॒त्वारि॑ꣳश॒च्च) (A5)

1.8.6.1

प्र॒ति॒पू॒रु॒षमे॑क॒कपा॒लान्नि॑र्व॒पत्ये॑क॒-म॒तिरि॑क्तं॒ या॒वन्तो॑ गृ॒ह्याः॑
 स्म॒स्तेभ्यः॑ क॒म॒करं॑ प॒शूना॑ꣳ श॒र्मा॒सि॒ शर्म॑ यज॒मान॑स्य॒ शर्म॑ मे
 य॒च्छै॒क ए॒व रु॒द्रो न॑ द्वि॒तीया॑य तस्थ॒ आ॒खु॒स्ते रु॒द्र प॒शुस्तं॑ जु॒षस्वै॒ष
 ते रु॒द्र भा॒गः स॒ह स्व॒स्रां-बि॑क॒या तंजु॑षस्व भे॒षजं॑ ग॒वेऽश्वा॑य
 पु॒रुषा॑य भे॒षज॑मथो अ॒स्मभ्यं॑ भे॒षज॑ꣳ सुभे॒षजं॑ - [ ] 10

1.8.6.1 (Padam)

प्र॒ति॒पू॒रु॒षमि॑ति॒ प्रति॑-पू॒रु॒षम् । ए॒क॒कपा॒लानि॑त्ये॒क-क॒पा॒लान् ।
 नि॒रि॒ति । व॒प॒ति । ए॒कम् । अ॒ति॒रि॒क्तमि॑त्य॒ति-रि॒क्तम् । या॒वन्तः॑ ।
 गृ॒ह्याः॑ । स्मः॑ । ते॒भ्यः॑ । क॒म् । अ॒क॒रम् । प॒शूना॑म् । श॒र्म । अ॒सि॒ ।
 श॒र्म । यज॑मान॒स्य । श॒र्म । मे॒ । य॒च्छ॒ । ए॒कः॑ । ए॒व । रु॒द्रः॑ । न॒ ।
 द्वि॒तीया॑य । त॒स्थे॒ । आ॒खुः॑ । ते॒ । रु॒द्र॒ । प॒शुः॑ । तम् । जु॒षस्व॒ ।
 ए॒षः॑ । ते॒ । रु॒द्र॒ । भा॒गः॑ । स॒ह॒ । स्व॒स्रा॑ । अंबि॑क॒या । तम् ।
 जु॒षस्व॒ । भे॒षज॑म् । ग॒वे॑ । अ॒श्वा॑य । पु॒रुषा॑य । भे॒षज॑म् ।

अथो॑ इति॑ । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॑-भ्यम् । भेष॑जम् ।

सुभेष॑जमि॒ति सु॑ – भेष॑जम् । 10 (50)

1.8.6.2

यथा॑ऽसति॑ ।

सु॒गं मे॒षाय॑ मे॒ष्या॑ अवा॑ंब रु॒द्रमदि॑-म॒ह्यव॑ दे॒वं त्र्य॑ंबकं ।

यथा॑ नः॒ श्रेय॑सः॒ कर॑द्यथा॒ नो व॑स्यसः॒ कर॑द्यथा॒ नः प॑शुम॒तः

कर॑द्यथा॒ नो व॑यवसाययात् ॥

त्र्य॑ंबकं य॒जामहे॑ सु॒गन्धिं॑ पु॒ष्टिव॑र्धनं ।

उ॒र्वारु॑कमि॒व ब॑न्धनान् मृ॒त्यो मु॑क्षीय माऽमृ॒तात् ॥

ए॒ष ते रु॒द्र भा॒गस्तं॑ जु॒षस्व॒ तेना॑व॒सेन॑ प॒रो मू॒जव॑तोऽती॒ह्य ( )

व॒तत॑ ध॒न्वा पि॑नाकहस्तः॒ कृत्ति॑वासाः ॥ 11

1.8.6.2 (Padam)

यथा॑ । अ॒सति॑ ॥ सु॒गमि॑ति सु-गम् । मे॒षाय॑ । मे॒ष्यै॑ । अ॒वेति॑ ।

अ॒ंब । रु॒द्रम् । अ॒दिम॑हि । अ॒वेति॑ । दे॒वम् ।

त्र्य॑ंबकमि॒ति त्रि॑-अ॒ंबक॑म् ॥ यथा॑ । नः॒ । श्रेय॑सः । कर॑त् । यथा॑ ।

नः । वस्यसः । करत् । यथा ॥ नः । पशुमत इति पशु – मतः ।
 करत् । यथा ॥ नः । व्यवसाययादिति वि – अवसाययात् ॥
 त्र्यंबकमिति त्रि – अंबकम् । यजामहे । सुगन्धिमिति सु-गन्धिम् ।
 पुष्टिवर्धनमिति पुष्टि-वर्धनम् ॥ उर्वारुकम् । इव । बन्धनात् ।
 मृत्योः । मुक्षीय । मा । अमृतात् ॥ एषः । ते । रुद्र । भागः । तम् ।
 जुषस्व । तेन । अवसेन । परः । मूजवत इति मूज – वतः ।
 अतीति । इहि ( ) । अवततधन्वेत्यवतत – धन्वा । पिनाकहस्त इति
 पिनाक – हस्तः । कृत्तिवासा इति कृत्ति – वासाः ॥ 11 (53)

(सुभेषज-मिहि त्रीणि च) (A6)

1.8.7.1

ऐन्द्राग्नं द्वादशकपालं वैश्वदेवं चरुमिन्द्राय शुनासीराय पुरोडाशं
 द्वादशकपालं वायव्यं पयः सौर्यमेककपालं द्वादशगवः सीरं दक्षिणा
 ऽग्नेयमष्टाकपालं निर्वपति रौद्रं गावीधुकं चरुमैन्द्रं दधि वारुणं
 यवमयं चरुं वहिनी धेनुर्दक्षिणा ये देवाः पुरः सदोऽग्निनेत्रा
 दक्षिणसदो यमनेत्राः पश्चात्सदः सवितृ नेत्रा उत्तरसदो वरुण

नेत्रा उपरिषदो बृहस्पति॑ नेत्रा रक्षो॒हण॒स्ते नः॑ पान्तु॒ ते नो॑ऽवन्तु॒

तेभ्यो – [ ] 12

1.8.7.1 (Padam)

ऐन्द्रा॑ग्नमित्यैन्द्र॑ – अ॒ग्नम् । द्वाद॑शकपालमिति॒ द्वाद॑श – क॒पालम् ।

वैश्व॑देवमिति॒ वैश्व॑-दे॒वम् । च॒रुम् । इन्द्रा॑य । शु॒नासी॑राय ।

पुरो॑डाशम् । द्वाद॑शकपालमिति॒ द्वाद॑श – क॒पालम् ।

वा॒यव्य॑म् । प॒यः । सौ॒र्यम् । ए॒क॒क॒पाल॑मित्ये॒क – क॒पालम् ।

द्वाद॑शगवमिति॒ द्वाद॑श – ग॒वम् । सी॒रम् । दक्षि॑णा । आ॒ग्ने॒यम् ।

अ॒ष्टा॒क॒पाल॑मित्य॒ष्टा – क॒पालम् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । रौ॒द्रम् ।

गा॒वी॒धु॒कम् । च॒रुम् । ऐन्द्र॑म् । दधि॑ । वा॒रु॒णम् ।

य॒व॒म॒य॒मिति॑ य॒व-म॑यम् । च॒रुम् । व॒हिनी॑ । धे॒नुः । दक्षि॑णा । ये ।

दे॒वाः । पु॒रः स॒द इति॑ पु॒रः – स॒दः । अ॒ग्नि॒ने॒त्रा इत्य॑ग्नि – ने॒त्राः ।

दक्षि॑णस॒द इति॑ दक्षि॑ण – स॒दः । य॒म॒ने॒त्रा इति॑ य॒म – ने॒त्राः ।

प॒श्चा॒त्स॒द इति॑ प॒श्चात् – स॒दः । स॒वि॒तृ॒ने॒त्रा इति॑ स॒वि॒तृ – ने॒त्राः ।

उ॒त्त॒र॒स॒द इत्यु॑त्तर – स॒दः । व॒रु॒ण॒ने॒त्रा इति॑ व॒रु॒ण – ने॒त्राः ।

उपरि॑षद॒ इत्यु॑परि – सदः॑ । बृह॒स्पति॑नेत्रा इति बृह॒स्पति॑ – नेत्राः॑ ।

रक्षो॑हण इति रक्षः – हनः॑ । ते । नः । पान्तु॑ । ते । नः ।

अव॒न्तु । तेभ्यः॑ । 12 (50)

1.8.7.2

नम॑स्तेभ्यः स्वाहा॑ समूढ॑ रक्षः॑ संद॑ग्ध रक्ष इ॒दम॑ह रक्षो॑ऽभि
संद॑हाम्य॒ग्नये॑ रक्षो॑घ्ने स्वाहा॑ यमाय॑ सवि॒त्रे वरु॑णाय बृह॒स्पतये॑
दुव॑स्वते रक्षो॑घ्ने स्वाहा॑ प्र॒ष्टिवा॑ही रथो दक्षि॑णा देव॒स्य त्वा सवि॑तुः
प्रस॑वेऽश्विनो॑र्बाहु॒भ्यां पू॒ष्णो हस्ता॑भ्या रक्ष॑सो व॒धं जुहो॑मि ह॒त
रक्षो॑ऽवधिष्म रक्षो॑ यद्वस्ते॑ तदक्षि॑णा ॥ 13

1.8.7.2 (Padam)

नमः॑ । तेभ्यः॑ । स्वाहा॑ । समूढ॑मिति सं – ऊढ॑म् । रक्षः॑ ।
संद॑ग्धमिति सं-द॒ग्धम् । रक्षः॑ । इ॒दम् । अ॒हम् । रक्षः॑ । अ॒भि ।
समि॑ति । द॒हामि॑ । अ॒ग्नये॑ । रक्षो॑घ्न इति रक्षः – घ्ने । स्वाहा॑ ।
यमाय॑ । सवि॒त्रे । वरु॑णाय । बृह॒स्पतये॑ । दुव॑स्वते । रक्षो॑घ्न इति
रक्षः-घ्ने । स्वाहा॑ । प्र॒ष्टिवा॑हीति प्र॒ष्टि-वा॑ही । रथः॑ । दक्षि॑णा ।

दे॒वस्य॑ । त्वा॒ । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र – स॒वे । अ॒श्विनोः॑ ॥
 बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु-भ्या॑म् । पू॒ष्णः । ह॒स्ताभ्या॑म् । र॒क्ष॒सः । व॒धम् ।
 जु॒होमि॑ । ह॒तम् । र॒क्षः । अ॒वधि॑ष्म । र॒क्षः । यत् । व॒स्ते ॥ तत् ।
 दक्षि॑णा ॥ 13 (45) (तेभ्यः-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A7)

1.8.8.1

धा॒त्रे पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑क॒पालं॑ निर्व॑पत्यनु॒मत्यै॑ च॒रुं रा॒कायै॑ च॒रुं
 सि॒नीवा॒ल्यै च॒रुं कु॒ह्वै च॒रुं मि॒थुनौ॑ गा॒वौ दक्षि॑णा
 ऽऽ॒ग्नावै॒ष्णव॑मे॒काद॑शक॒पालं॑ निर्व॑पत्यैन्द्रा-वै॒ष्णव॑मे॒काद॑शक॒पालं॑
 वै॒ष्णवं त्रि॑क॒पालं वा॒मनो॑ व॒ही दक्षि॑णा ऽग्नी॒षोमी॑य-मे॒काद॑शक॒पालं॑
 निर्व॑पतीन्द्रा॒सोमी॑य-मे॒काद॑शक॒पालं॑ सौ॒म्यं च॒रुं ब॒भ्रुर्दक्षि॑णा
 सो॒मापौ॒ष्णं च॒रुं निर्व॑पत्यैन्द्रा॒पौष्णं॑ च॒रुं पौ॒ष्णं च॒रुं श्या॒मो दक्षि॑णा
 वै॒श्वान॑रं द्वा॒दश॑क॒पालं॑ नि ( ) र्व॑पति॒ हिर॑ण्यं दक्षि॑णा वा॒रुणं॑ य॒वम॑यं
 च॒रुम॑श्चो॒दक्षि॑णा । 14

1.8.8.1 (Padam)

धा॒त्रे । पु॒रो॒डा॒शम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ द्वा॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॒ ।
व॒प॒ति॒ । अ॒नु॒म॒त्या इ॒त्य॒नु – म॒त्यै । च॒रुम् । रा॒का॒यै॑ । च॒रुम् ।
सि॒नी॒वा॒ल्यै॑ । च॒रुम् । कु॒ह्वै॑ । च॒रुम् । मि॒थु॒नौ । गा॒वौ । दक्षि॑णा ।
आ॒ग्ना॒वै॒ष्ण॒व॒मि॒त्या॒ग्ना – वै॒ष्ण॒व॒म् ।
एका॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒प॒ति॒ ।
ऐ॒न्द्रा॒वै॒ष्ण॒व॒मि॒त्यै॒न्द्रा – वै॒ष्ण॒व॒म् ।
एका॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् । वै॒ष्ण॒व॒म् ।
त्रि॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ त्रि – क॒पा॒ल॒म् । वा॒म॒नः । व॒ही । दक्षि॑णा ।
अ॒ग्नी॒षो॒मी॒य॒मि॒त्य॒ग्नी – सो॒मी॒य॒म् ।
एका॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् ।
नि॒रि॒ति॒ । व॒प॒ति॒ । इ॒न्द्रा॒सो॒मी॒य॒मि॒ती॒न्द्रा – सो॒मी॒य॒म् ।
एका॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒ल॒म् । सौ॒म्य॒म् । च॒रुम् । ब॒भ्रुः ।
दक्षि॑णा । सो॒मा॒पौ॒ष्ण॒मि॒ति॒ सो॒मा – पौ॒ष्ण॒म् । च॒रुम् । नि॒रि॒ति॒ ।
व॒प॒ति॒ । ऐ॒न्द्रा॒पौ॒ष्ण॒मि॒त्यै॒न्द्रा – पौ॒ष्ण॒म् । च॒रुम् । पौ॒ष्ण॒म् । च॒रुम् ।

श्यामः । दक्षिणा । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् ।
निरिति ( ) । वपति । हिरण्यम् । दक्षिणा । वारुणम् ।
यवमयमिति यव – मयम् । चरुम् । अश्वः । दक्षिणा ॥ 14 (58)

(वैश्वानरं द्वादशकपालं नि-रष्टौ च) (A8)

1.8.9.1

बार्हस्पत्यं चरुं निर्वपति ब्रह्मणो गृहे शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्र-
मेकादशकपालं राजन्यस्य गृहे ऋषभो दक्षिणाऽऽदित्यं चरुं महिष्यै
गृहे धेनुर्दक्षिणानैर्ऋतं चरुं परिवृक्त्यै गृहे कृष्णानां व्रीहीणां
नखनिर्भिन्नं कृष्णा कूटा दक्षिणा ऽऽग्नेयमष्टाकपालं सेनान्यो गृहे
हिरण्यं दक्षिणा वारुणं दशकपालं सूतस्य गृहे महानिरष्टो दक्षिणा
मारुतं सप्तकपालं ग्रामण्यो गृहे पृश्निर्दक्षिणा
सावित्रं द्वादशकपालं – [ ] 15

1.8.9.1 (Padam)

बार्हस्पत्यम् । चरुम् । निरिति । वपति । ब्रह्मणः । गृहे ।
शितिपृष्ठ इति शिति – पृष्ठः । दक्षिणा । ऐन्द्रम् ।

एका॑दश॒कपा॒लमि॒त्येका॑दश॒-क॒पा॒लम् । रा॒ज॒न्य॒स्य । गृ॒हे । ऋ॒षभः॑ ।
दक्षि॑णा । आ॒दि॒त्यम् । च॒रुम् । म॒हिष्यै॑ । गृ॒हे । धे॒नुः । दक्षि॑णा ।
नैर्ऋ॒तमि॒ति नैः-ऋ॒तम् । च॒रुम् । प॒रि॒वृ॒क्त्या॑ इति॒ परि॑-वृ॒क्त्यै॑ ।
गृ॒हे । कृ॒ष्णा॒नाम् । ब्री॒ही॒णाम् । न॒खनि॑र्भिन्नमि॒ति न॒ख-नि॑र्भिन्नम् ।
कृ॒ष्णा । कू॒टा । दक्षि॑णा । आ॒ग्ने॒यम् ।
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्यष्टा॑ - क॒पा॒लम् । से॒नान्य॑ इति॒ सेना॑ - न्यः । गृ॒हे ।
हि॒रण्य॑म् । दक्षि॑णा । वा॒रु॒णम् । द॒शक॑पा॒लमि॒ति द॒श-क॑पा॒लम् ।
सू॒त॒स्य । गृ॒हे । म॒हानि॑रष्ट इति॒ महा॑-नि॒रष्टः॑ ।
दक्षि॑णा । मा॒रु॒तम् । स॒प्तक॑पा॒लमि॒ति स॒प्त - क॑पा॒लम् ।
ग्रा॒म॒ण्य इति॑ ग्रा॒म - न्यः॑ । गृ॒हे । पृ॒श्निः । दक्षि॑णा । सा॒वि॒त्रम् ।
द्वा॒दश॑कपा॒लमि॒ति द्वा॒दश॑ - क॒पा॒लम् । 15 (50)

1.8.9.2

क्ष॒त्तुर्गृ॒ह उप॑ध्व॒स्तो दक्षि॑णाऽऽश्वि॒नं द्वि॑कपा॒लं स॑ंग्रहीतुर्गृ॒हे स॑वा॒त्यौ
दक्षि॑णा पौ॒ष्णं च॒रुं भा॑गदु॒घस्य॑ गृ॒हे श्या॒मो दक्षि॑णा रौ॒द्रं गा॑वीधु॒कं
च॒रुम॑क्षावा॒पस्य॑ गृ॒हे श॒बल॑ उ॒द्वा॒रो दक्षि॑णेन्द्रा॒य सु॒त्राम्णे॑ पु॒रोडा॑श-

मे॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं॑ प्र॒ति नि॒र्व॒प॒ती॒न्द्रा॒या॒हो॒मु॒चे॒ ऽयं॑ नो॒ राजा॑ वृ॒त्र॒हा
राजा॑ भू॒त्वा वृ॒त्रं व॑द्ध्यान् मै॒त्रा॒बा॒र्ह॒स्प॒त्यं॑ भ॒वति॑ श्वे॒तायै॑
श्वे॒त॒व॒त्सा॒यै दु॒ग्धे॑ स्व॒यं मूर्ते॑ स्व॒यंम॒थित॑ आ॒ज्य आ॒श्व॒त्थे – [ ] 16

1.8.9.2 (Padam)

क्ष॒त्तुः । गृ॒हे । उ॒प॒ध्व॒स्त इ॒त्यु॒प – ध्व॒स्तः । दक्षि॑णा । आ॒श्वि॒नम् ।
द्वि॒क॒पा॒ल॒मि॒ति द्वि॑ – क॒पा॒लम् । स॒ङ्ग्र॒ही॒तु॒रि॒ति सं॒ग्र॒ही॒तुः । गृ॒हे ।
स॒वा॒त्या॒वि॒ति स॑ – वा॒त्यौ । दक्षि॑णा । पौ॒ष्णम् । च॒रुम् ।
भा॒ग॒दु॒घ॒स्ये॒ति भा॒ग – दु॒घ॒स्य॑ । गृ॒हे । श्या॒मः । दक्षि॑णा । रौ॒द्रम् ।
गा॒वी॒धु॒कम् । च॒रुम् । अ॒क्षा॒वा॒प॒स्ये॒त्यक्ष॑ – आ॒वा॒प॒स्य॑ । गृ॒हे ।
श॒ब॒लः । उ॒द्वा॒र इ॒त्यु॒त् – वा॒रः । दक्षि॑णा । इ॒न्द्रा॒य । सु॒त्रा॒ण इ॒ति
सु॑ – त्रा॒णै । पु॒रो॒डा॒शम् । ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श – क॒पा॒लम् ।
प्र॒ति । नि॒रि॒ति । व॒प॒ति । इ॒न्द्रा॒य । अ॒हो॒मु॒च इ॒त्य॒हः॒मु॒चे॑ ।
अ॒यम् । नः॑ । राजा॑ । वृ॒त्र॒हे॒ति वृ॒त्र॒हा । राजा॑ । भू॒त्वा । वृ॒त्रम् ।
व॒द्ध्य॒त् । मै॒त्रा॒बा॒र्ह॒स्प॒त्य॒मि॒ति मै॒त्रा॒बा॒र्ह॒स्प॒त्यम् । भ॒वति॑ ।
श्वे॒तायै॑ । श्वे॒त॒व॒त्सा॒या इ॒ति श्वे॒त॒व॒त्सा॒यै । दु॒ग्धे॑ ।

स्वयं॑मूर्त॑ इति॑ स्वयम्-मूर्ते॑ । स्वयं॑मथि॑त इति॑ स्वयं॑ – मथि॑ते ।
आज्ये॑ । आश्व॑त्थे । 16 (50)

1.8.9.3

पात्रे॑ चतुः॑ स्रक्तौ॑ स्वयमवप॑न्नायै॑ शाखा॑यै क॒र्णाऽश्वाक॑र्णाऽश्च
तण्डु॑लान् विचि॑नुयाद्ये॑ क॒र्णाः स प॑यसि॑ बार्हस्प॑त्यो येऽक॑र्णाः
स आज्ये॑ मैत्रः॑ स्वयं॑ कृ॒ता वेदि॑र्भवति॑ स्वयं॑दिनं॑ बर्हिः॑ स्वयं॑
कृत॑ इ॒ध्मः सैव॑ श्वे॒ता श्वे॒तव॑त्सा दक्षि॑णा ॥ 17

1.8.9.3 (Padam)

पात्रे॑ । चतुः॑स्रक्ता॑विति॑ चतुः॑ – स्रक्तौ॑ । स्वयमवप॑न्नाया॑ इति॑
स्वयं॑-अवप॑न्नायै॑ । शाखा॑यै । क॒र्णान् । च । अक॑र्णान् । च ।
तण्डु॑लान् । वी॒ति । चि॒नुया॑त् । ये । क॒र्णाः । सः । प॑यसि॑ ।
बार्हस्प॑त्यः । ये । अक॑र्णाः । सः । आज्ये॑ । मैत्रः॑ ।
स्वयं॑कृ॒तेति॑ स्वयम् – कृ॒ता । वेदिः॑ । भव॑ति । स्वयं॑दिनमि॑ति
स्वयं॑ – दिनम् । बर्हिः॑ । स्वयं॑कृत॑ इति॑ स्वयं॑ – कृतः॑ । इ॒ध्मः ।

सा । ए॒व । श्वे॒ता । श्वे॒तव॒त्सेति॑ श्वे॒त – व॒त्सा । दक्षि॑णा ॥ 17 (33)

(सा॒वि॒त्रं द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल-मा॒श्व॒त्थे त्रय॑स्त्रि॒ंश॒च्च) (A9)

1.8.10.1

अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पा॒लं निर्व॑पति कृ॒ष्णानां॑ व्री॒हीणा॑
सोमा॑य वन॒स्पत॑ये श्या॒माकं॑ च॒रुः स॒वि॒त्रे स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रोडा॑शं
द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लमा॒शूनां॑ व्री॒हीणा॑ रु॒द्राय॑ पशु॒पत॑ये गा॒वीधु॑कं च॒रुं
बृ॒हस्प॑तये वा॒चस्प॑तये नै॒वारं॑ च॒रुमि॑न्द्राय ज्ये॒ष्ठाय॑ पु॒रोडा॑श-
मेका॑द॒श॒क॒पा॒लं म॒हाव्री॑हीणां मि॒त्राय॑ स॒त्याया ऽऽम्ब॑ानां च॒रुं
व॒रुणा॑य ध॒र्मप॑तये यव॒मयं॑ च॒रुः स॒वि॒ता त्वा प्र॑स॒वाना॑
सु॒वता॑म॒ग्नि गृ॒हप॑तीना॒ सोमो॑ वन॒स्पती॑ना॒ रु॒द्रः प॑शूनां- [ ] 18

1.8.10.1 (Padam)

अ॒ग्नये॑ । गृ॒हप॑तय इति गृ॒ह – प॑तये । पु॒रोडा॑शम् ।
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒लम् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । कृ॒ष्णा॒नाम् ।
व्री॒ही॒णा॒म् । सोमा॑य । वन॒स्पत॑ये । श्या॒मा॒कम् । च॒रुम् । स॒वि॒त्रे ।

स॒त्य॒प्र॒स॒वा॒ये॒ति॒ स॒त्य॒ – प्र॒स॒वा॒य॒ । पु॒रो॒डा॒श॒म् ॥ द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒
 द्वा॒द॒श॒ – क॒पा॒ल॒म् । आ॒शू॒ना॒म् । व्री॒ही॒णा॒म् । रु॒द्रा॒य॒ । प॒शु॒प॒त॒य॒ इति॑
 प॒शु॒ – प॒त॒ये॒ । गा॒वी॒धु॒क॒म् । च॒रु॒म् । बृ॒ह॒स्प॒त॒ये॒ । वा॒चः॑ । प॒त॒ये॒ ।
 नै॒वा॒र॒म् । च॒रु॒म् । इ॒न्द्रा॒य॒ । ज्ये॒ष्ठा॒य॒ । पु॒रो॒डा॒श॒म् ॥
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॒ – क॒पा॒ल॒म् ।
 म॒हा॒व्री॒ही॒णा॒मि॒ति॒ म॒हा॒–व्री॒ही॒णा॒म् । मि॒त्रा॒य॒ । स॒त्या॒य॒ । आ॒ंबा॒ना॒म् ॥
 च॒रु॒म् । व॒रु॒णाय॑ । ध॒र्म॒प॒त॒य॒ इति॑ ध॒र्म॒ – प॒त॒ये॒ । य॒व॒म॒य॒मि॒ति॑
 य॒व॒ – म॒य॒म् ॥ च॒रु॒म् । स॒वि॒ता । त्वा॒ । प्र॒स॒वा॒ना॒मि॒ति॑
 प्र॒ – स॒वा॒ना॒म् ॥ सु॒व॒ता॒म् । अ॒ग्निः॑ । गृ॒ह॒प॒ती॒ना॒मि॒ति॑
 गृ॒ह॒ – प॒ती॒ना॒म् । सो॒मः॑ । व॒न॒स्प॒ती॒ना॒म् । रु॒द्रः॑ । प॒शू॒ना॒म् । 18 (50)

1.8.10.2

बृ॒ह॒स्प॒ति॒ वा॒चा॒मि॒न्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठा॒नां॑ मि॒त्रः॑ स॒त्या॒नां॑ व॒रु॒णो॑
 ध॒र्म॒प॒ती॒नां॑ ये॒ दे॒वा दे॒व॒सु॒वः॑ स्थ॒ त इ॒म॒मा॒मु॒ष्या॒य॒ण॒म॒न॒मि॒त्रा॒य॑
 सु॒व॒द्ध्वं॑ म॒ह॒ते क्ष॒त्रा॒य॑ म॒ह॒त आ॒धि॒प॒त्या॒य॑ म॒ह॒ते जा॒न॒रा॒ज्या॒यै॒ष वो॑
 भ॒र॒ता रा॒जा सो॒मो॒ऽस्मा॒कं ब्रा॒ह्म॒णा॒नां॑ रा॒जाप्र॒ति॒त्य॒न्ना॒म॑

राज्यम॑धायि॒ स्वां॑ त॒नुवं॑ वरु॒णो अ॑शि॒श्रेच्छु॑चैर्मि॒त्रस्य॑
 व्र॒त्या अ॒भू॒माम॑न्महि॒ मह॑त ऋ॒तस्य॑ ना॒म सर्वे॑ व्रा॒ता ( )
 वरु॒णस्या॑भू॒वन्वि मि॒त्र ए॒वैर॑राति॒मतारी॑द॒सूषु॑दन्त॒ यज्ञि॑या ऋ॒तेन॑
 व्यु॒ त्रि॒तो ज॑रि॒माणं॑ न आ॒नङ् वि॒ष्णोः क्र॒मोऽसि॑ वि॒ष्णोः॑
 क्रा॒न्तम॑सि॒ वि॒ष्णोर्वि॑क्रान्तम॑सि ॥ 19

1.8.10.2 (Padam)

बृ॒हस्प॑तिः । वा॒चम् । इन्द्रः॑ । ज्ये॒ष्ठाना॑म् । मि॒त्रः । स॒त्याना॑म् ।
 वरु॒णः । धर्म॑प॒तीना॑मि॒ति धर्म॑ – प॒तीना॑म् । ये । दे॒वाः । दे॒वसु॑व
 इति॑ दे॒व – सु॑वः । स्थ । ते । इ॒मम् । आ॒मुष्या॑यणम् । अ॒नमि॑त्राय ।
 सु॒वद्ध्व॑म् । म॒हते॑ । क्ष॒त्राय॑ । म॒हते॑ । आ॒धिप॑त्यायेत्याधि॒पत्या॑य ।
 म॒हते॑ । जा॒नरा॑ज्यायेति॒ जा॒नरा॑ज्याय । ए॒षः । वः । भ॒रताः॑ । राजा॑ ।
 सोमः॑ । अ॒स्माक॑म् । ब्रा॒ह्मणा॑नाम् । राजा॑ । प्र॒तीति॑ । त्यत् । नाम॑ ।
 राज्य॑म् । अ॒धायि॑ । स्वा॒म् । त॒नुव॑म् । वरु॒णः । अ॒शि॒श्रेत् । शुचैः॑ ।
 मि॒त्रस्य॑ । व्र॒त्याः । अ॒भू॒म । अ॒मन्म॑हि । म॒हतः॑ । ऋ॒तस्य॑ । नाम॑ ।
 सर्वे॑ । व्रा॒ताः ( ) । वरु॒णस्य॑ । अ॒भू॒वन् । वी॒ति । मि॒त्रः । ए॒वैः ।

अ॒रा॒ति॒म् । अ॒ता॒री॒त् । अ॒सू॒षु॒दन्त॑ । य॒ज्ञि॒याः॑ । ऋ॒ते॒न॑ । वी॒ति॑ । उ॒ ।
 त्रि॒तः॑ । ज॒रि॒मा॒णम्॑ । नः॑ । आ॒नट् । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः॑ । अ॒सि॒ ।
 वि॒ष्णोः॑ । क्रा॒न्तम्॑ । अ॒सि॒ । वि॒ष्णोः॑ । वि॒क्रा॒न्त॒मि॒ति॒ वि॒ – क्रा॒न्तम्॑ ।

अ॒सि॒ ॥ 19 (75) (प॒शूनां॑ – ब्रा॒ताः – प॒ञ्च॒वि॒ंश॒तिश्च॑) (A10)

1.8.11.1

अ॒र्थे॒तः॑ स्था॒ऽपां॑ प॒ति॒र॒सि॒ वृ॒षा॒स्यूर्मि॑ वृ॒ष॒से॒नो॒ऽसि॑ व्रज॒क्षि॒तः॑ स्थ
 म॒रु॒ता॒मो॒जः॑ स्थ सूर्य॑वर्च॒सः॑ स्थ सूर्य॑त्वच॒सः॑ स्थ मा॒न्दाः॑ स्थ
 वा॒शाः॑ स्थ श॒क्व॒रीः॑ स्थ वि॒श्व॒भृ॒तः॑ स्थ ज॒न॒भृ॒तः॑ स्था
 ऽग्ने॒स्ते॒ज॒स्याः॑ स्था ऽपा॒मो॒ष॒धी॒ना॒ र॒सः॑ स्था॒ऽपो
 दे॒वी॒र्म॒धु॒म॒ती॒र॒गृ॒ह्ण॒न्नूर्ज॑स्व॒ती॒ रा॒ज॒सू॒या॒य॒ चि॒ता॒नाः॑ ।
 या॒भि॒ मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒व – भ्य॑षि॒ञ्च॒न् या॒भि॒रि॒न्द्र॒म॒न॒य॒न्न॒त्य ( ) रा॒तीः॑ ॥
 रा॒ष्ट्र॒दाः॑ स्थ रा॒ष्ट्रं द॒त्त॒ स्वा॒हा रा॒ष्ट्र॒दाः॑ स्थ रा॒ष्ट्र॒म॒मु॒ष्मै॑ द॒त्त ॥ 20

1.8.11.1 (Padam)

अ॒र्थे॒त॒ इत्य॑र्थ – इ॒तः॑ । स्थ॒ । अ॒पाम्॑ । प॒तिः॑ । अ॒सि॒ । वृ॒षा॑ ।
 अ॒सि॒ । ऊ॒र्मिः॑ । वृ॒ष॒से॒न॒ इति॑ वृ॒ष – से॒नः॑ । अ॒सि॒ ।

व्रज॑क्षित॒ इति॑ व्रज-क्षितः॑ । स्थ॒ । म॒रुता॑म् । ओजः॑ । स्थ॒ ।
 सूर्य॑वर्चस॒ इति॑ सूर्य॑ – वर्चसः॑ । स्थ॒ । सूर्य॑त्वचस॒ इति॑
 सूर्य॑ – त्वचसः॑ । स्थ॒ । मा॒न्दाः॑ । स्थ॒ । वा॒शाः॑ । स्थ॒ । शक्व॑रीः ।
 स्थ॒ । विश्व॑भृत॒ इति॑ विश्व॑ – भृतः॑ । स्थ॒ । जन॑भृत॒ इति॑
 जन-भृतः॑ । स्थ॒ । अ॒ग्नेः॑ । तेज॑स्याः॑ । स्थ॒ । अ॒पाम् ।
 ओष॑धीनाम् । रसः॑ । स्थ॒ । अ॒पः ।
 दे॒वीः । मधु॑मतीरिति॒ मधु॑ – मतीः॑ । अ॒गृह्ण॑न् । ऊ॒र्जस्व॑तीः ।
 राज॑सूयायेति॒ राज॑ – सूयाय॑ । चि॒तानाः॑ ॥ याभिः॑ । मि॒त्रावरु॑णाविति॒
 मि॒त्रा-वरु॑णौ । अ॒भ्यषि॑ञ्चन्नित्यभि-अ॒सिञ्च॑न् । याभिः॑ । इन्द्र॑म् ।
 अ॒नय॑न् । अतीति॑ ( ) । अ॒रातीः॑ ॥ रा॒ष्ट्रदा॑ इति॒ राष्ट्र-॑दाः । स्थ॒ ।
 रा॒ष्ट्रम् । दत्त॑ । स्वाहा॑ । रा॒ष्ट्रदा॑ इति॒ राष्ट्र-॑दाः । स्थ॒ । रा॒ष्ट्रम् ।
 अ॒मुष्मै॑ । दत्त॑ ॥ 20 (61) (अत्ये-कादश च) (A11)

1.8.12.1

दे॒वीरा॑पः सं मधु॑मतीर्मधु॑मतीभिः सृज्य॑द्ध्वं म॒हि वर्चः॑ क्ष॒त्रिया॑य
 व॒न्वा॒ना अ॒नाधृ॑ष्टाः सी॒दतो॑र्जस्वतीर्म॒हि वर्चः॑ क्ष॒त्रिया॑य

दध॑तीर॒निभृ॑ष्टमसि वा॒चो ब॑न्धुस्तपो॒जाः सोम॑स्य दा॒त्रम॑सिशु॒क्रा वः॑
शु॒क्रेणो॑त् पु॒नामि॑ च॒न्द्राश्च॒न्द्रेणा॑मृता अ॒मृते॑न स्वाहा राज॒सूयाय॑
चि॒तानाः॑ ॥

स॒ध॒मादो॑ द्यु॒ग्निनी॒रूर्ज॑ ए॒ता अ॒निभृ॑ष्टा अप॒स्युवो॑ वसा॒नः ।
प॒स्त्यासु॑ च॒क्रे वरु॑णः स॒धस्थ॑मपा॒ञ् शिशु॑ – [ ] 21

1.8.12.1 (Padam)

दे॒वीः । आ॒पः । स॒मि॒ति । म॒धु॒मती॑रि॒ति म॒धु- म॒तीः । म॒धु॒मती॑भि॒रि॒ति
म॒धु-म॒तीभिः॑ । सृ॒ज्य॒ध्वम् । म॒हि । व॒र्चः । क्ष॒त्रिया॑य । व॒न्वा॒नाः ।
अ॒नाधृ॑ष्टा इत्य॒ना-धृ॑ष्टाः । सी॒द॒त । ऊ॒र्ज॑स्वतीः । म॒हि । व॒र्चः ।
क्ष॒त्रिया॑य । दध॑तीः । अ॒निभृ॑ष्टमि॒यनि॑-भृ॒ष्टम् । अ॒सि । वा॒चः ।
ब॑न्धुः । तपो॒जा इति॑ तपः – जाः । सोम॑स्य । दा॒त्रम् । अ॒सि ।
शु॒क्राः । वः । शु॒क्रेण॑ । उ॒दि॒ति । पु॒नामि॑ । च॒न्द्राः । च॒न्द्रेण॑ ।
अ॒मृताः॑ । अ॒मृते॑न । स्वाहा॑ । राज॒सूया॑येति राज – सू॒याय॑ ।
चि॒तानाः॑ ॥ स॒ध॒माद॑ इति॑ सध-मादः । द्यु॒ग्निनीः॑ । ऊ॒र्जः॑ । ए॒ताः ।

अ॒नि॒भृ॒ष्टा इत्य॑नि॒-भृ॒ष्टाः । अ॒प॒स्युवः॑ । व॒सा॒नः ॥ प॒स्त्या॑सु । च॒क्रे ।
व॒रु॒णः । स॒ध॒स्थ॒मि॒ति स॒ध - स्थ॒म् । अ॒पाम् । शि॒शुः । 21 (50)

1.8.12.2

मा॒तृ॒त-मा॒स्व॒न्तः ॥

क्ष॒त्र॒स्यो॒ल्ब॒म॒सि क्ष॒त्र॒स्य॒ यो॒नि॒र॒स्या॒वि॒न्नो अ॒ग्नि॒ गृ॒ह॒प॒ति॒रा॒वि॒न्न इन्द्रो॑
वृ॒द्ध॒श्र॒वा आ॒वि॒न्नः पू॒षा वि॒श्व॒वे॒दा आ॒वि॒न्नौ मि॒त्रा॒व॒रु॒णा
वृ॒ता॒वृ॒धा॒वा॒वि॒न्ने द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी धृ॒त॒व्र॒ते आ॒वि॒न्ना
दे॒व्य-दि॒ति वि॒श्व॒रू॒प्या॒वि॒न्नो ज्य॒म॒सा॒वा॒मु॒ष्या॒य॒णोऽस्यां॑ वि॒श्य॒स्मिन्
रा॒ष्ट्रे म॒ह॒ते क्ष॒त्रा॒य म॒ह॒त आ॒धि॒प॒त्या॒य म॒ह॒ते जा॒न॒रा॒ज्या॒यैष वो॑ भ॒र॒ता
रा॒जा सो॒मोऽस्मा॑कं ब्रा॒ह्म॒णा॒नां राजेन्द्र॑स्य - [ ] 22

1.8.12.2 (Padam)

मा॒तृ॒त॒मा॒स्वि॒ति मा॒तृ - त॒मा॒सु । अ॒न्तः ॥ क्ष॒त्र॒स्य॑ । उ॒ल्ब॒म् ॥ अ॒सि॒ ।
क्ष॒त्र॒स्य॑ । यो॒निः । अ॒सि॒ । आ॒वि॒न्नः । अ॒ग्निः । गृ॒ह॒प॒ति॒रि॒ति
गृ॒ह-प॒तिः । आ॒वि॒न्नः । इन्द्रः॑ । वृ॒द्ध॒श्र॒वा इति॑ वृ॒द्ध-श्र॒वाः ।
आ॒वि॒न्नः । पू॒षा । वि॒श्व॒वे॒दा इति॑ वि॒श्व - वे॒दाः ।

आवि॑न्नौ । मि॒त्रावरु॑णावि॒ति मि॒त्रा – वरु॑णौ । ऋ॒तावृ॑धावि॒त्यृत॑-वृ॒धौ ॥
 आवि॑न्ने इति । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । धृ॒तव्र॑ते इति॑
 धृ॒त – व्र॑ते । आवि॑न्ना । दे॒वी । अदि॑तिः । वि॒श्वरू॒पीति॑ वि॒श्व-रू॒पी ।
 आवि॑न्नः । अ॒यम् । अ॒सौ । आ॒मुष्या॑यणः । अ॒स्याम् । वि॒शि ।
 अ॒स्मिन् । रा॒ष्ट्रे । म॒हते॑ । क्ष॒त्राय॑ । म॒हते॑ ।
 आधि॑पत्यायेत्याधि॑-पत्याय । म॒हते॑ । जान॑राज्यायेति॑ जान॑-राज्याय ।
 ए॒षः । वः । भ॒रताः॑ । रा॒जा । सोमः॑ । अ॒स्माक॑म् । ब्रा॒ह्मणा॑नाम् ।
 रा॒जा ॥ इन्द्र॑स्य । 22 (50)

1.8.12.3

वज्रो॑ऽसि वा॒र्त्रघ्न॑स्त्वया॒ यं वृ॑त्रं व॒द्ध्यच्छ॑त्रु॒बाध॑नाः स्थ॒पात॑ मा॒
 प्र॒त्यञ्चं॑ पा॒त मा॒ तिर्य॑ञ्चम॒न्वञ्चं॑ मा॒ पात॑ दिग्भ्यो॒ मा॒ पात॑ विश्वा॒भ्यो॒
 मा॒ नाष्ट्रा॑भ्यः पा॒त हि॑रण्यवर्णा-वु॒षसां॑ वि॒रोके॑ऽयः स्थू॒णा-वु॑दितौ
 सूर्य॑स्याऽऽ रो॒हतं॑ व॒रुण॑ मि॒त्र ग॒र्तं त॑तश्चक्षाथामदि॒तिं दि॒तिं च ॥ 23

1.8.12.3 (Padam)

वज्रः । असि । वार्त्रघ्न इति वार्त्र – घ्नः । त्वया । अयम् । वृत्रम् ।
वद्ध्यात् । शत्रुबाधना इति शत्रु-बाधनाः । स्थ । पात । मा ।
प्रत्यञ्चम् । पात । मा । तिर्यञ्चम् । अन्वञ्चम् । मा । पात ।
दिग्भ्य इति दिक्-भ्यः । मा । पात । विश्वाभ्यः । मा । नाष्ट्राभ्यः ।
पात । हिरण्यवर्णाविति हिरण्य – वर्णौ । उषसाम् । विरोक इति
वि – रोके । अयः स्थूणाविययः – स्थूणौ । उदितावियुत् – इतौ ।
सूर्यस्य । एति । रोहतम् । वरुण । मित्र । गर्तम् । ततः ।
चक्षाथाम् । अदितिम् । दितिम् । च ॥ 23 (41)

(शिशु-रिन्द्रस्यै-कचत्वारिंशच्च) (A12)

1.8.13.1

समिधमा तिष्ठ गायत्री त्वा छन्दसामवतु त्रिवृथस्तोमो रथन्तरं
सामाग्निर्देवता ब्रह्म द्रविणमुग्रामा तिष्ठ त्रिष्टुप् त्वा छन्दसामवतु
पञ्चदशस्तोमो बृहथ्सामेन्द्रो देवता क्षत्रं द्रविणं विराजमा तिष्ठ
जगती त्वा छन्दसामवतु सप्तदशस्तोमो वैरूपं साम मरुतो

दे॒वता॑ वि॒ड् द्र॒विण॑-मु॒दी॒ची॒मा-ति॒ष्ठानु॒ष्टुप् त्वा - [ ] 24

1.8.13.1 (Padam)

स॒मि॒ध॒मि॒ति सं-इ॒धम् । ए॒ति । ति॒ष्ठ । गा॒य॒त्री । त्वा । छ॒न्द॒साम् ।
 अ॒व॒तु । त्रि॒वृ॒दि॒ति त्रि-वृ॒त् । स्तो॒मः । र॒थ॒न्त॒र॒मि॒ति र॒थं-त॒रम् ।
 साम् । अ॒ग्निः । दे॒वता॑ । ब्र॒ह्म । द्र॒विण॑म् । उ॒ग्राम् । ए॒ति । ति॒ष्ठ ।
 त्रि॒ष्टुप् । त्वा । छ॒न्द॒साम् । अ॒व॒तु । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ प॒ञ्च-द॒शः ।
 स्तो॒मः । बृ॒हत् । साम् । इ॒न्द्रः । दे॒वता॑ । क्ष॒त्रम् । द्र॒विण॑म् ।
 वि॒रा॒ज॒मि॒ति वि-रा॒जम् । ए॒ति । ति॒ष्ठ । ज॒गती॑ । त्वा । छ॒न्द॒साम् ।
 अ॒व॒तु । स॒प्त॒द॒श इति॑ स॒प्त-द॒शः । स्तो॒मः । वै॒रूप॑म् । साम् ।
 म॒रुतः॑ । दे॒वता॑ । वि॒ट् । द्र॒विण॑म् । उ॒दी॒ची॒म् । ए॒ति । ति॒ष्ठ ।
 अ॒नु॒ष्टु॒बि॒त्यनु॑ - स्तुप् । त्वा । 24 (50)

1.8.13.2

छ॒न्द॒साम॑व॒त्वे॒क॒वि॒शः॑ स्तो॒मौ वै॒रा॒ज॒म् साम् मि॒त्रा॒व॒रु॒णौ
 दे॒वता॑ ब॒लं द्र॒विण॑-मू॒र्ध्वा॒मा ति॒ष्ठ प॒ङ्क्ति॑स्त्वा छ॒न्द॒साम॑व॒तु
 त्रि॒ण॒व॒त्र॒य॒स्त्रि॒शौ स्तो॒मौ शा॒क्व॒र॒रै॒व॒ते साम॑नी बृ॒ह॒स्प॒ति॒र्दे॒वता॑ व॒र्चो

द्र॒वि॒ण-मी॒दृङ् चा॒न्या॒दृङ् चै॒ता॒दृङ् च॒ प्र॒ति॒दृङ् च॒ मि॒तश्च॒ सं॒मि॒तश्च॒
स॒भ॒राः ।

शु॒क्र॒ज्यो॒तिश्च॒ चि॒त्र॒ज्यो॒तिश्च॒ स॒त्य॒ज्यो॒तिश्च॒ ज्यो॒तिष्मा॑ञ्च॒

स॒त्यश्च॑र्त॒पाश्चा॒ - [ ] 25

1.8.13.2 (Padam)

छ॒न्द॒साम् । अ॒व॒तु॒ । ए॒क॒वि॒ं॒श इ॒त्ये॒क-वि॒ं॒शः । स्तो॒मः॑ ।
वै॒रा॒जम् । सा॒म । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒वि॒ति॒ मि॒त्रा - व॒रु॒णौ । दे॒वता॑ । ब॒लम्॑ ।
द्र॒वि॒णम् । ऊ॒र्ध्वा॒म् । ए॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒ । प॒ङ्क्तिः॑ । त्वा॒ । छ॒न्द॒साम् ।
अ॒व॒तु॒ । त्रि॒ण॒व॒त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒शा॒वि॒ति॒ त्रि॒ण॒व - त्र॒य॒स्त्रि॒ं॒शौ । स्तो॒मौ॑ ।
शा॒क्व॒र॒रै॒व॒ते इ॒ति॒ शा॒क्व॒र-रै॒व॒ते । सा॒म॒नी इ॒ति॒ । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ ।
दे॒वता॑ । वर्चः॑ । द्र॒वि॒णम् । ई॒दृङ् । च॒ । अ॒न्या॒दृङ् । च॒ । ए॒ता॒दृङ् ।
च॒ । प्र॒ति॒दृ॒डि॒ति॒ प्र॒ति - दृ॒ङ् । च॒ । मि॒तः॑ । च॒ । सं॒मि॒त इ॒ति॒
सं - मि॒तः॑ । च॒ । स॒भ॒रा इ॒ति॒ स - भ॒राः॑ ॥ शु॒क्र॒ज्यो॒ति॒रि॒ति॒
शु॒क्र - ज्यो॒तिः॑ । च॒ । चि॒त्र॒ज्यो॒ति॒रि॒ति॒ चि॒त्र - ज्यो॒तिः॑ । च॒ ।

स॒त्य॒ज्यो॒तिरि॒ति स॒त्य – ज्यो॒तिः । च । ज्यो॒तिष्मा॑न् । च । स॒त्यः ।

च । ऋ॒त॒पा इ॒त्यृत॑ – पाः । च । 25 (50)

1.8.13.3

अ॒त्य॒हाः ।

अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा सो॒माय॑ स्वा॒हा स॒वित्रे॑ स्वा॒हा स॒र॒स्वत्यै॑ स्वा॒हा पू॒ष्णे
स्वा॒हा बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हेन्द्रा॑य स्वा॒हा घो॒षाय॑ स्वा॒हा श्लो॒काय॑ स्वा॒हा
ऽ॒शाय॑ स्वा॒हा भ॒गाय॑ स्वा॒हा क्षे॒त्रस्य॑ प॒तये॑ स्वा॒हा
पृ॒थि॒व्यै स्वा॒हा ऽन्त॑रि॒क्षाय॑ स्वा॒हा दि॒वे स्वा॒हा सू॒र्याय॑ स्वा॒हा
च॒न्द्र॒म॒से स्वा॒हा नक्ष॑त्रेभ्यः स्वा॒हा ऽद्भ्यः॑ स्वा॒हौष॑धीभ्यः स्वा॒हा
व॒न॒स्प॒तिभ्यः॑ स्वा॒हा च॒राच॑रेभ्यः स्वा॒हा प॒रि॒प्ल॒वेभ्यः॑ स्वा॒हा
स॒री॒सृ॒पेभ्यः॑ स्वा॒हा ॥ 26

1.8.13.3 (Padam)

अ॒त्य॒हा इ॒त्य॒ति-अ॒हाः ॥ अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा । सो॒माय॑ स्वा॒हा ।
स॒वित्रे॑ स्वा॒हा । स॒र॒स्वत्यै॑ स्वा॒हा । पू॒ष्णे स्वा॒हा । बृ॒ह॒स्प॒तये॑
स्वा॒हा । इन्द्रा॑य स्वा॒हा । घो॒षाय॑ स्वा॒हा । श्लो॒काय॑ स्वा॒हा ।

अ॒ञ्शाय॑ । स्वाहा॑ । भगा॑य । स्वाहा॑ । क्षे॒त्रस्य॑ । पत॑ये । स्वाहा॑ ।
 पृ॒थि॒व्यै । स्वाहा॑ । अ॒न्तरि॑क्षाय । स्वाहा॑ । दि॒वे । स्वाहा॑ । सू॒र्याय॑ ।
 स्वाहा॑ । च॒न्द्रम॑से । स्वाहा॑ । नक्ष॑त्रेभ्यः । स्वाहा॑ ।
 अ॒द्भ्य इत्य॑त्-भ्यः । स्वाहा॑ । ओष॑धीभ्य इत्योष॑धि-भ्यः । स्वाहा॑ ।
 वन॑स्पतिभ्य इति वन॑स्पति-भ्यः । स्वाहा॑ । च॒राच॑रेभ्यः । स्वाहा॑ ।
 परि॑प्लवेभ्य इति परि॑ - प्लवेभ्यः । स्वाहा॑ । स॒रीसृ॑पेभ्यः ।
 स्वाहा॑ ( ) ॥ 26 (50)

(अ॒नुष्टु॑प्त्वं-त॒र्पाश्च॑ - स॒रीसृ॑पेभ्यः स्वाहा॑) (A13)

1.8.14.1

सोम॑स्य त्वि॒षिर॑सि तवे॒व मे॒ त्वि॒षिर्भू॑या-द॒मृत॑मसि मृ॒त्योर्मा॑ पाहि
 दि॒द्योन्मा॑ पा॒ह्यवै॑ष्टा द॒न्दशू॑का निर॒स्तं नमु॑चेः शिरः ॥
 सोमो॑ रा॒जा व॑रु॒णो दे॒वा ध॑र्म॒सुव॑श्च ये ।
 ते ते॒ वाच॑ञ् सुव॒न्तां ते ते॒ प्रा॒णञ् सुव॒न्तां ते ते॒ चक्षुः॑ सुव॒न्तां ते ते॒
 श्रोत्र॑ञ् सुव॒न्ताञ् सोम॑स्य त्वा द्यु॒म्नेना॒भि षिञ्चाम्य॒ग्ने - [ ] 27

1.8.14.1 (Padam)

सोम॑स्य । त्वि॑षिः । अ॒सि॒ । तव॑ । इ॒व । मे॒ । त्वि॑षिः । भू॒यात् ।
 अ॒मृत॑म् । अ॒सि॒ । मृ॒त्योः । मा॒ । पा॒हि॒ । दि॒द्योत् । मा॒ । पा॒हि॒ ।
 अ॒वै॒ष्टा इ॒त्यव॑-इ॒ष्टाः । द॒न्द॒शू॒काः । नि॒रस्त॑मि॒ति निः-अ॒स्तम् ।
 नमु॑चेः । शि॒रः ॥ सोमः॑ । रा॒जा ॥ व॒रु॒णः । दे॒वाः ।
 ध॒र्म॒सुव॑ इति॑ ध॒र्म-सुवः॑ । च॒ । ये ॥ ते॒ । ते॒ । वाच॑म् । सु॒वन्ता॑म् ।
 ते॒ । ते॒ । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र-अ॒नम् । सु॒वन्ता॑म् । ते॒ । ते॒ । चक्षुः॑ ।
 सु॒वन्ता॑म् । ते॒ । ते॒ । श्रो॒त्रम् । सु॒वन्ता॑म् । सोम॑स्य । त्वा॒ । द्यु॒म्नेन॑ ।
 अ॒भी॒ति॒ । सि॒ञ्चामि॑ । अ॒ग्नेः । 27 (50)

1.8.14.2

स्तेज॑सा॒ सूर्य॑स्य॒ वर्च॑सेन्द्र॒स्येन्द्रि॑येण॒ मि॒त्राव॑रु॒णयोर्वी॑र्येण॒
 म॒रुता॑मोज॒सा क्ष॒त्राणां॑ क्ष॒त्रप॑तिर॒स्यति॑ दि॒वस्पा॑हि
 स॒माव॑-वृ॒त्रन्न॑-ध॒रागु॑दी-ची॒रहिं॑ बु॒द्धि॒धन॑यमनु॒ संच॑रन्ती॒स्ताः
 प॒र्वत॑स्य॒ वृष॑भस्य॒ पृ॒ष्ठे ना॑वश्चरन्ति॒ स्व॒सिच॑ इ॒या॒नाः ॥
 रु॒द्र॒ यत्ते॑ क॒र्या॒ परं॑ ना॒म तस्मै॑ हु॒तम॑सि॒ यमे॑ष्टमसि ।

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता ( ) बभूव ।
यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयम् स्याम पतयो रयीणाम् ॥ 28

1.8.14.2 (Padam)

तेजसा । सूर्यस्य । वर्चसा । इन्द्रस्य । इन्द्रियेण । मित्रावरुणयोरिति
मित्रा – वरुणयोः । वीर्येण । मरुताम् । ओजसा । क्षत्राणाम् ।
क्षत्रपतिरिति क्षत्र – पतिः । असि । अतीति । दिवः । पाहि ।
समाववृत्रन्निति सं – आववृत्रन् । अधराक् । उदीचीः । अहिम् ।
बुद्धिधनयम् । अन्विति । सञ्चरन्तीरिति सं-चरन्तीः । ताः ।
पर्वतस्य । वृषभस्य । पृष्ठे । नावः । चरन्ति । स्वसिच
इति स्व-सिचः । इयानाः ॥ रुद्र । यत् । ते । क्रयि । परम् । नाम ।
तस्मै ॥ हुतम् । असि । यमेष्टमिति यम – इष्टम् । असि ॥
प्रजापत इति प्रजा-पते । न । त्वत् । एतानि । अन्यः । विश्वा ।
जातानि । परीति । ता ( ) । बभूव ॥ यत्कामा इति यत् – कामाः ।
ते । जुहुमः । तत् । नः । अस्तु । वयम् । स्याम । पतयः ।
रयीणाम् ॥ 28 (61) (अग्ने-स्तै-कादश च) (A14)

1.8.15.1

इन्द्रस्य॑ वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्त्वया॑ऽयं वृ॒त्रं व॑द्ध्यान्
मित्रा॑वरुणयोस्त्वा प्र॒शास्त्रोः॑ प्र॒शिषा॑ युन॒ज्मि य॒ज्ञस्य॑ योगे॒न
विष्णोः॑ क्रमो॑ऽसि॒ विष्णोः॑ क्रान्तम॑सि॒ विष्णोर्वि॑क्रान्तम॑सि मरुतां॑
प्रसवे॑ जेषमाप्तं॑ मनः॑ सम॒हमिन्द्रि॑येण वी॒र्येण॑ पशूनां॑ मन्युर॑सि तवे॒व
मे मन्यु॑र्भूयान्नमो॑ मा॒त्रे पृथि॑व्यै माहं॑ मा॒तरं पृथि॑वीꣳ
हिꣳसिषं॑ मा – [ ] 29

1.8.15.1 (Padam)

इन्द्रस्य॑ । वज्रः॑ । अ॒सि॒ । वार्त्र॑घ्न इति॒ वार्त्र॑-घ्नः । त्वया॑ । अ॒यम् ।
वृ॒त्रम् । व॑द्ध्यात् । मि॒त्रावरु॑णयोरिति॒ मि॒त्रा – वरु॑णयोः । त्वा ।
प्र॒शास्त्रो॑रिति॒ प्र-शा॑स्त्रोः । प्र॒शिषे॑ति प्र-शिषा॑ । युन॒ज्मि॒ । य॒ज्ञस्य॑ ।
योगे॒न । विष्णोः॑ । क्रमः॑ । अ॒सि॒ । विष्णोः॑ । क्रान्त॑म् । अ॒सि॒ ।
विष्णोः॑ । वि॒क्रान्त॑मिति॒ वि – क्रान्त॑म् । अ॒सि॒ । मरुता॑म् ।
प्रस॒व इति॑ प्र – स॒वे । जेष॑म् । आ॒प्तम् । मनः॑ । समि॑ति । अ॒हम् ।
इन्द्रि॑येण । वी॒र्येण॑ । पशूना॑म् । मन्युः॑ । अ॒सि॒ । तव॑ । इ॒व । मे॒ ।

म॒न्युः । भू॒यात् । नमः॑ । मा॒त्रे । पृ॒थि॒व्यै । मा । अ॒हम् । मा॒तरम् ।

पृ॒थि॒वीम् । हि॒॒सि॒षम् । मा । 29 (50)

1.8.15.2

मां मा॒ता पृ॒थि॒वी हि॒॒सी-दि॒य॒द॒स्या-यु॒र॒स्यायु॑र्मे धे॒ह्यूर्ग॒स्यूर्जं॑ मे
धे॒हि यु॒ङ्क्षि॑सि॒ व॒र्चो॑ऽसि॒ व॒र्चो॑ मयि॑ धे॒ह्य॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये॒ स्वाहा॒ सोमा॑य
व॒नस्प॑तये॒ स्वाहे॑न्द्र॒स्य ब॑लाय॒ स्वाहा॒ म॒रुता॑मोज॒से स्वाहा॒ ह॒॒सः
शु॒चि॒षद् व॑सु॒रन्त॑रि॒क्ष-स॒द्भो॒ता वे॒दि॒षद॑तिथि॒ दु॒रोण॑सत् ।

नृ॒षद् व॑र॒सदृ॑त॒सद् व्यो॑म॒सद॒ब्जा गो॒जा ऋ॑त॒जा ( )

अ॒द्रि॒जा ऋ॑तं-बृ॒हत् ॥ 30

1.8.15.2 (Padam)

माम् । मा॒ता । पृ॒थि॒वी । हि॒॒सीत् । इ॒यत् । अ॒सि । आ॒युः । अ॒सि ।

आ॒युः । मे । धे॒हि । ऊ॒र्क् । अ॒सि । ऊ॒र्जम् । मे । धे॒हि । यु॒ङ् ।

अ॒सि । व॒र्चः । अ॒सि । व॒र्चः । मयि॑ । धे॒हि । अ॒ग्नये॑ ।

गृ॒हप॑तय॒ इति॑ गृ॒ह-प॑तये॒ स्वाहा॑ । सोमा॑य । व॒नस्प॑तये॒ स्वाहा॑ ।

इ॒न्द्र॒स्य । ब॑लाय॒ स्वाहा॑ । म॒रुता॑म् । ओज॒से । स्वाहा॑ । ह॒॒सः ।

शुचि॑षदिति॑ शुचि॑ – सत् । वसुः॑ । अ॒न्त॒रि॒क्ष॒दि॒त्यन्त॑रि॒क्ष – सत् ।
 हो॒ता॑ । वे॒दि॒ष॒दि॒ति॑ वेदि॑ – सत् । अ॒ति॒थिः॑ । दु॒रो॒ण॒स॒दि॒ति॑
 दु॒रो॒ण – सत् ॥ नृ॒ष॒दि॒ति॑ नृ – सत् । व॒र॒स॒दि॒ति॑ वर – सत् ।
 ऋ॒त॒स॒दि॒त्यृ॒त – सत् । व्यो॒म॒स॒दि॒ति॑ व्योम – सत् । अ॒ब्जा
 इ॒त्यप् – जाः । गो॒जा इति॑ गो – जाः । ऋ॒त॒जा इ॒त्यृ॒त – जाः ( ) ।
 अ॒द्रि॒जा इ॒त्य॒द्रि – जाः । ऋ॒तं । बृ॒हत् ॥ 30 (53)

(हि॒॒सि॒षं म॒-॒र्त॒जा-॒स्त्रीणि॑ च) (A15)

1.8.16.1

मि॒त्रो॒ऽसि॑ व॒रु॒णो॒ऽसि॑ स॒म॒हं वि॒श्वैर्दे॑वैः क्ष॒त्र॒स्य॑ ना॒भिर॑सि क्ष॒त्र॒स्य॑
 यो॒नि॒र॒सि॑ स्यो॒ना॒मा सी॑द सु॒ष॒दा॒मा सी॑द मा त्वा हि॒॒सी॒न्मा मा
 हि॒॒सी॒न्नि॑ ष॒सा॒द धृ॒त॒व्र॒तो व॒रु॒णः प॒स्त्या॑स्वा सा॒म्रा॒ज्या॑य सु॒क्र॒तु
 ब्र॒ह्मा(३) न्त्व॑ राजन् ब्र॒ह्मा॒ऽसि॑ स॒वि॒ता॒ऽसि॑ स॒त्य॒स॒वो ब्र॒ह्मा(३)न्
 त्व॑ राजन् ब्र॒ह्मा॒ऽसी॒न्द्रो॒ऽसि॑ स॒त्यौ॒जा – [ ] 31

1.8.16.1 (Padam)

मि॒त्रः । अ॒सि॒ । वरु॑णः । अ॒सि॒ । समि॑ति । अ॒हम् । वि॒श्वैः॑ । दे॒वैः ।
क्ष॒त्रस्य॑ । नाभिः॑ । अ॒सि॒ । क्ष॒त्रस्य॑ । योनिः॑ । अ॒सि॒ । स्यो॒नाम् ।
एति॑ । सी॒द । सु॒षदा॑मिति सु – सदा॑म् । एति॑ । सी॒द । मा । त्वा ।
हि॒॒सीत् । मा । मा । हि॒॒सीत् । नीति॑ । स॒साद॑ ।
धृ॒तव्र॑त इति धृ॒त – व्र॑तः । वरु॑णः । प॒स्त्या॑सु । एति॑ ।
सा॒म्राज्या॑येति सां-रा॒ज्याय॑ । सु॒क्रतु॑रिति सु- क्रतुः॑ । ब्र॒ह्मा(३)न् ।
त्वम् । रा॒जन् । ब्र॒ह्मा । अ॒सि॒ । स॒विता॑ । अ॒सि॒ । स॒त्यस॑व इति
स॒त्य – स॒वः । ब्र॒ह्मा(३)न् । त्वम् । रा॒जन् । ब्र॒ह्मा । अ॒सि॒ । इन्द्रः॑ ।
अ॒सि॒ । स॒त्यौजा॑ इति स॒त्य – ओजाः॑ । 31 (50)

1.8.16.2

ब्र॒ह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॒ह्मा॑सि मि॒त्रो॑सि सु॒शेवो॑ ब्र॒ह्मा(३)न् त्व॑
रा॒जन् ब्र॒ह्मा॑सि वरु॑णो॒सि स॒त्यध॑र्मेन्द्र॒स्य वज्रो॑सि वा॒र्त्रघ्न॑स्तेन
मे र॒द्ध्य दि॒शो॑भ्यय॑ रा॒जा॑भू॒त् सु॒श्लो॒काँ(४) सु॒मङ्ग॒लाँ(४)
स॒त्यरा॑जा(३)न् ।

अपां॑ न॒प्त्रे॑ स्वा॒हो॑ र्जो॑ न॒प्त्रे॑ स्वा॒हा॒ऽग्नये॑ गृ॒हप॑तये स्वा॒हा॑ ॥ 32

1.8.16.2 (Padam)

ब्र॒ह्मा(३)न् । त्वम् । रा॒जन् । ब्र॒ह्मा । अ॒सि । मि॒त्रः । अ॒सि । सु॒शेव॑
 इति॑ सु – शेवः॑ । ब्र॒ह्मा(३)न् । त्वम् । रा॒जन् । ब्र॒ह्मा । अ॒सि ।
 वरु॑णः । अ॒सि । स॒त्यध॑र्मेति॑ स॒त्य – ध॑र्मा । इन्द्र॑स्य । वज्रः॑ ।
 अ॒सि । वा॒र्त्रघ्न॑ इति॑ वा॒र्त्र – घ्नः॑ । तेन॑ । मे । र॒द्ध्य । दि॒शः ।
 अ॒भीति॑ । अ॒यम् । रा॒जा । अ॒भूत् । सु॒श्लोकाँ(४) इति॑
 सु – श्लो॒काँ(४) । सु॒मङ्ग॒लाँ(४) इति॑ सु – म॒ङ्ग॒लाँ(४) ।
 स॒त्यरा॒जा(३)नि॑ति स॒त्य – रा॒जा(३)न् ॥ अ॒पाम् । न॒प्त्रे॑ । स्वा॒हा॑ ॥
 ऊ॒र्जः । न॒प्त्रे॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒ग्नये॑ । गृ॒हप॑तये इति॑ गृ॒ह – प॒तये॑ ।
 स्वा॒हा॑ ॥ 32 (40) (स॒त्यौजा॑-श्च॒त्वारि॑ञ्च॒श्च॑) (A16)

1.8.17.1

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं॑ निर्व॑पति॑ हि॒र॒ण्यं दक्षि॑णा सा॒रस्व॑तं च॒रुं
 व॑त्स॒तरी॑ दक्षि॑णा सा॒वि॒त्रं द्वा॒दश॑कपाल-मु॒प॒ध्व॒स्तो दक्षि॑णा पौ॒ष्णं
 च॒रुञ् श्या॑मो दक्षि॑णा बा॒र्हस्प॑त्यं च॒रुञ् शि॑तिपृ॒ष्ठो

दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपालमृषभो दक्षिणा वारुणं दशकपालं
महानिरष्टो दक्षिणा सौम्यं चरुं बभ्रुर्दक्षिणा त्वाष्ट्रमष्टाकपालं
शुण्ठो दक्षिणा वैष्णवं त्रिकपालं वामनो दक्षिणा ॥ 33

1.8.17.1 (Padam)

आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निरिति । वपति ।
हिरण्यम् । दक्षिणा । सारस्वतम् । चरुम् । वथ्सतरी । दक्षिणा ।
सावित्रम् । द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । उपध्वस्त
इत्युप - ध्वस्तः । दक्षिणा । पौष्णम् । चरुम् । श्यामः । दक्षिणा ।
बार्हस्पत्यम् । चरुम् । शितिपृष्ठ इति शिति - पृष्ठः । दक्षिणा ।
ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । ऋषभः । दक्षिणा ।
वारुणम् । दशकपालमिति दश - कपालम् । महानिरष्ट इति
महा-निरष्टः । दक्षिणा । सौम्यम् । चरुम् । बभ्रुः । दक्षिणा ।
त्वाष्ट्रम् । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । शुण्ठः । दक्षिणा ।
वैष्णवम् । त्रिकपालमिति त्रि - कपालम् । वामनः ।
दक्षिणा ॥ 33 (42)

(आग्नेयं हिरण्यं सारस्वतं-द्विचत्वारिंशत्) (A17)

1.8.18.1

सद्यो दीक्षयन्ति सद्यः सोमं क्रीणन्ति पुण्डरिस्रजां प्रयच्छति
दशभिर्वथ्सतरैः सोमं क्रीणाति दशपेयो भवति शतं ब्राह्मणाः
पिबन्ति सप्तदशं स्तोत्रं भवति प्राकाशावद्ध्वर्यवे ददाति
स्रजमुद्गात्रे रुक्मं होत्रेऽश्वं प्रस्तोतृप्रतिहर्तृभ्यांद्वादश पष्ठौही ब्रह्मणे
वशां मैत्रावरुणायर्षभं ब्राह्मणाच्छंसिने वाससी नेष्टापोतृभ्यां
स्थूरि यवाचितमच्छावाकाया नड्वाहमग्नीधे भार्गवो होता भवति
श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं भवति वारवन्तीयं ( ) मग्निष्टोमसामं
सारस्वतीरपो गृह्णाति ॥ 34

1.8.18.1 (Padam)

सद्यः । दीक्षयन्ति । सद्यः । सोमम् । क्रीणन्ति । पुण्डरिस्रजाम् ।
प्रेति । यच्छति । दशभिरिति दश-भिः । वथ्सतरैः । सोमम् ।
क्रीणाति । दशपेय इति दश-पेयः । भवति । शतम् । ब्राह्मणाः ।
पिबन्ति । सप्तदशमिति सप्त – दशम् । स्तोत्रम् । भवति ।

प्रा॒का॒शौ । अ॒ध्व॒र्यवे॑ ॥ द॒दा॒ति । स्र॒जम् । उ॒द्गा॒त्र इ॒त्यु॒त्-गा॒त्रे ।
रु॒क्मम् । हो॒त्रे ॥ अ॒श्वम् । प्र॒स्तो॒तृप्र॒तिह॑र्तृभ्यामि॒ति
प्र॒स्तो॒तृप्र॒तिह॑र्तृ-भ्यां । द्वा॒द॒श । प॒ष्ठौहीः । ब्र॒ह्म॒णे ॥ व॒शाम् ।
मै॒त्राव॑रुणायेति मै॒त्रा - व॒रु॒णाय॑ । ऋ॒षभ॑म् । ब्रा॒ह्म॒णाच्छ॑सिने ॥
वा॒स॒सी इति॑ । ने॒ष्टापो॒तृभ्यामि॑ति ने॒ष्टापो॒तृ - भ्याम् । स्थू॒रि ।
य॒वाचि॑तमिति य॒व - आ॒चि॒तम् । अ॒च्छा॒वाका॑य । अ॒न॒ड्वा॒हम् ॥
अ॒ग्नी॒ध इ॒त्यग्नि॑ - इ॒धे ॥ भा॒र्गवः॑ । हो॒ता । भ॒व॒ति । श्रा॒य॒न्तीय॑म् ।
ब्र॒ह्म॒सा॒ममि॑ति ब्र॒ह्म - सा॒मम् । भ॒व॒ति । वा॒र॒व॒न्तीय॑मिति
वा॒र - व॒न्तीय॑म् ( ) । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒ममि॑त्यग्नि॒ष्टोम॑ - सा॒मम् ।
सा॒र॒स्व॒तीः । अ॒पः । गृ॒ह्णा॒ति ॥ 34 (54)

(वा॒र॒व॒न्तीयं॑ च॒त्वारि॑ च) (A18)

1.8.19.1

आ॒ग्ने॒यम॑ष्टाक॒पालं॑ निर्व॒पति॑ हि॒र॒ण्यं दक्षि॑णै॒न्द्र-मे॒का॒द॒शक॑पालमृष॒भो
दक्षि॑णा वैश्वदे॒वं च॒रुं पि॒शङ्गी॑ प॒ष्ठौही॑ दक्षि॒णामै॒त्राव॑रुणी॒मामि॑क्षां व॒शा
दक्षि॑णा बा॒र्ह॒स्प॒त्यं च॒रुं शि॑तिपृ॒ष्ठो दक्षि॑णाऽऽदि॒त्यां म॒ल्हं

ग॒र्भिणी॒मा ल॑भते॒ मारु॑तीं पृ॒श्निं प॒ष्ठौही॒मश्चि॑भ्यां पू॒ष्णे पु॒रोडा॑शं
द्वा॒दश॑क॒पालं॒ निर्व॑पति॒ सर॑स्वते सत्य॒वाचै॑ चरु॑ꣳ सवि॒त्रे सत्य॑
प्रस॒वाय पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑क॒पालं तिसृ॑धन्व॑ꣳ शु॒ष्कदृ॑ति र्दक्षि॒णा ॥ 35

1.8.19.1 (Padam)

आ॒ग्नेय॑म् । अ॒ष्टाक॑पाल॒मित्य॑ष्टा-क॒पालम् । निरि॑ति । व॒पति॑ ।
हि॒रण्य॑म् । दक्षि॒णा । ऐ॒न्द्रम् । ए॒काद॑शक॒पालमि॒त्येका॑दश-क॒पालम् ।
ऋ॒षभः॑ । दक्षि॒णा । वै॒श्वदे॑वमि॒ति वै॒श्व-दे॒वम् । चरु॑म् । पि॒शङ्गी॑ ।
प॒ष्ठौही॑ । दक्षि॒णा । मै॒त्राव॑रु॒णीमि॒ति मै॒त्रा-व॑रु॒णीम् । आ॒मिक्षा॑म् ।
व॒शा । दक्षि॒णा । बा॒र्हस्प॑त्यम् । चरु॑म् । शि॒तिपृ॑ष्ठ इति
शि॒ति-पृ॑ष्ठः । दक्षि॒णा । आ॒दि॒त्याम् । म॒ल्हाम् । ग॒र्भिणी॑म् । ए॒ति ।
ल॑भते । मा॒रुती॑म् । पृ॒श्निम् । प॒ष्ठौही॑म् । अ॒श्चिभ्या॑मित्य॒श्चि-भ्या॑म् ।
पू॒ष्णे । पु॒रोडा॑शम् । द्वा॒दश॑क॒पालमि॒ति द्वा॑दश - क॒पालम् । निरि॑ति ।
व॒पति॑ । सर॑स्वते । सत्य॒वाच॑ इति सत्य - वा॒चै॑ । चरु॑म् । सवि॒त्रे ।
सत्य॑प्रस॒वाये॑ति सत्य - प्रस॒वाय॑ । पु॒रोडा॑शम् । द्वा॒दश॑क॒पालमि॒ति
द्वा॑दश - क॒पालम् । तिसृ॑धन्वमि॒ति तिसृ॑ - धन्व॑म् ।

शुष्क॑दृतिरिति॑ शुष्क – दृतिः॑ । दक्षिणा॑ ॥ 35 (47)

(अग्नेय॑ हिरण्यमै॑द्रमृष॑भो वै॑श्वदे॒वं पि॒शङ्गी॑

बार्हस्पत्य॑-सप्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A19)

1.8.20.1

आग्नेयम॑ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति सौ॒म्यं च॒रुं सा॑वि॒त्रं द्वा॑दशक॑पालं
बार्हस्पत्यं॑ च॒रुं त्वाष्ट्र॑म॒ष्टाक॑पालं वै॒श्वान॑रं द्वा॑दशक॑पालं दक्षि॑णो रथ
वा॒हनवा॒हो दक्षि॑णा सार॒स्वतं॑ च॒रुं निर्व॑पति पौ॒ष्णं च॒रुं मै॒त्रं च॒रुं
वा॒रुणं॑ च॒रुं क्षै॒त्रप॑त्यं च॒रुमा॑दित्यं च॒रुमु॑त्तरो रथवा॒हनवा॒हो
दक्षि॑णा ॥ 36

1.8.20.1 (Padam)

आग्नेय॑म् । अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा-क॑पालम् । निरि॑ति । व॒पति॑ ।
सौ॒म्यम् । च॒रुम् । सा॒वि॒त्रम् । द्वा॑दशक॑पालमि॒ति द्वा॑दश-क॑पालम् ।
बार्हस्पत्य॑म् । च॒रुम् । त्वाष्ट्र॑म् । अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा - क॑पालम् ।
वै॒श्वान॑रम् । द्वा॑दशक॑पालमि॒ति द्वा॑दश - क॑पालम् । दक्षि॑णः ।
रथवा॒हनवा॒ह इति॑ रथवा॒हन-वा॒हः । दक्षि॑णा । सार॒स्वत॑म् । च॒रुम् ।

निरि॑ति । व॒पति॑ । पौ॒ष्णम् । च॒रुम् । मै॒त्रम् । च॒रुम् । वा॒रुणम् ।
च॒रुम् । क्षै॒त्रप॑त्यमिति क्षै॒त्र – प॒त्यम् । च॒रुम् । आ॒दित्य॑म् । च॒रुम् ।
उत्त॑र इत्युत् – त॒रः । रथ॑वा॒हन॒वाह॑ इति रथवा॒हन – वा॒हः ।

दक्षि॑णा ॥ 36 (34)

(आ॒ग्नेय॑ꣳ सौ॒म्यं बा॒र्हस्प॑त्यं-चतु॑स्त्रिꣳशत्) (A20)

1.8.21.1

स्वा॒द्वीं त्वा॑ स्वा॒दुना॑ ती॒व्रां ती॒व्रेणा॑मृता॒ममृ॑तेन सृ॒जामि॑ सꣳसो॒मेन॑
सोमो॑ऽस्यश्चि॒भ्यां प॑च्यस्व सर॒स्वत्यै॑ पच्यस्वेन्द्रा॒य सु॒त्राम्णो॑ पच्यस्व
पुना॑तु ते परि॒स्रुतꣳ सोमꣳ सूर्य॑स्य दुहि॒ता ।

वा॒रेण॑ श॒श्वता॑ तना॑ ॥

वा॒युः पू॒तः प॒वित्रे॑ण प्र॒त्यङ् ख॒सोमो॑ अति॒द्रुतः॑ ।

इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ॥

कु॒विद॑ङ्ग यवमन्तो॒ यवं चि॒द्यथा॑ दा॒न्त्यनु॑पूर्वं वि॒यूय॑ ।

इहे॑हैषां कृणु॒त भो॑जनानि ( ) ये ब॒र्हिषो॑ नमो॒वृक्तिं॑ न ज॒ग्मुः ॥

आ॒श्विनं॑ धू॒म्रमा॑ ल॒भते॑ सा॒रस्व॑तं मे॒षमै॑न्द्रमृ॒षभ॑-मै॒न्द्र-
मे॒काद॑शकपालं॒ निर्व॑पति सा॒वित्रं॑ द्वा॒दश॑कपालं॒ वा॒रुणं॑ द॒श क॑पालं॒
सोम॑प्रतीकाः पि॒तरस्तृ॑ष्णुत॒ वड॑बा दक्षि॒णा ॥ 37

1.8.21.1 (Padam)

स्वा॒द्वीम् । त्वा॒ । स्वा॒दुना॑ ॥ ती॒व्राम् । ती॒व्रेण॑ । अ॒मृता॑म् । अ॒मृते॑न ।
सृ॒जामि॑ । स॒मिति॑ । सोम॑ेन । सोमः॑ । अ॒सि ।
अ॒श्विभ्या॑मित्य॒श्वि-भ्या॑म् । प॒च्यस्व॑ । स॒रस्व॑त्यै । प॒च्यस्व॑ ।
इन्द्रा॑य । सु॒त्राण॑ इति॒ सु - त्रा॑णै ॥ प॒च्यस्व॑ । पु॒नातु॑ । ते ।
प॒रिस्मृ॑तमिति॒ परि - स्मृ॑तम् । सोम॑म् । सूर्य॑स्य । दु॒हिता॑ ॥ वा॒रेण॑ ।
श॒श्वता॑ । तना॑ ॥ वा॒युः । पू॒तः । प॒वित्रे॑ण । प्र॒त्यङ् । सोमः॑ ।
अति॑द्रु॒त इत्य॑ति-द्रु॒तः ॥ इन्द्र॑स्य । यु॒ज्यः । सखा॑ ॥ कु॒वित् । अ॒ङ्ग ।
यव॑मन्त॒ इति॑ यव॑-मन्तः॒ । यव॑म् । चि॒त् । यथा॑ । दान्ति॑ ।
अनु॑पूर्व॒मित्यनु॑ - पू॒र्वम् । वि॒यूयेति॑ वि - यू॒य ॥ इ॒हेहे॑तीह - इ॒ह ।
ए॒षाम् । कृ॒णुत॑ । भो॒ज॒नानि॑ ( ) । ये । ब॒र्हिषः॑ । नमो॑वृ॒क्तिमि॑ति
नमः॑ - वृ॒क्तिम् । न । ज॒ग्मुः॑ ॥ आ॒श्विन॑म् । धू॒म्रम् । एति॑ । ल॒भते॑ ।

सार॒स्वत॒म् । मे॒षम् । ऐ॒न्द्रम् । ऋ॒षभ॒म् । ऐ॒न्द्रम् ।
 ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒का॒द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॒ । व॒प॒ति॒ । सा॒वि॒त्रम् ।
 द्वा॒द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ द्वा॒द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । वा॒रु॒णम् ।
 द॒श॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॒ द॒श॒-क॒पा॒ल॒म् । सोम॑प्र॒ती॒का इति॑
 सोम॑ - प्र॒ती॒काः । पि॒तरः॑ । तृ॒ष्णु॒त । वड॑बा । दक्षि॑णा ॥ 37 (76)

(भो॒ज॒ना॒नि-षड्विं॑शतिश्च) (A21)

1.8.22.1

अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒ म॒हि॒ त॒द्वां॑ म॒हि॒त्वं॑ वी॒तं॑ घृ॒त॒स्य॑ गु॒ह्या॒नि॒ ना॒म॒ ।
 द॒मे॒द॒मे॒ स॒प्त॒ र॒त्ना॒ द॒धा॒ना॒ प्र॒ति॒ वां॑ जि॒ह्वा॒ घृ॒त॒मा॒ च॒र॒ण्ये॒त् ॥
 अ॒ग्ना॒वि॒ष्णू॒ म॒हि॒ धा॒म॒ प्रि॒यं॑ वां॑ वी॒थो॑ घृ॒त॒स्य॑ गु॒ह्या॒ जु॒षा॒णा॒ ।
 द॒मे॒द॒मे॒ सु॒ष्टु॒ती॒र्वा॒वृ॒धा॒ना॒ प्र॒ति॒ वां॑ जि॒ह्वा॒ घृ॒त॒मु॒च्च॒र॒ण्ये॒त् ॥
 प्र॒णो॑ दे॒वी॒ सर॑स्वती॒ वा॒जे॒भि॒र्वा॒जि॒नी॒व॒ती॒ ।
 धी॒ना॒म॒वि॒त्र्य॒व॒तु॒ ।
 आ॒ नो॑ दि॒वो॑ बृ॒हतः॑ - [ ] 38

1.8.22.1 (Padam)

अ॒ग्नावि॒ष्णू इ॒त्यग्ना॑ – वि॒ष्णू । म॒हि॑ । तत् । वा॒म् । म॒हि॒त्वमि॑ति
म॒हि – त्व॑म् । वी॒तम् । घृ॒तस्य॑ । गु॒ह्यानि॑ । ना॒म ॥ द॒मेद॒म इति॑
द॒मे–द॒मे । स॒प्त । रत्ना॑ । द॒धाना॑ । प्र॒तीति॑ । वा॒म् । जि॒ह्वा । घृ॒तम् ।
ए॒ति । च॒र॒ण्येत् ॥ अ॒ग्नावि॒ष्णू इ॒त्यग्ना॑–वि॒ष्णू । म॒हि॑ । धा॒म ।
प्रि॒यम् । वा॒म् । वी॒थः । घृ॒तस्य॑ । गु॒ह्या । जु॒षाणा॑ ॥ द॒मेद॒म इति॑
द॒मे – द॒मे । सु॒ष्टुती॑रिति॑ सु–स्तु॒तीः । वा॒वृ॒धा॒ना । प्र॒तीति॑ । वा॒म् ।
जि॒ह्वा । घृ॒तम् । उ॒दिति॑ । च॒र॒ण्येत् ॥ प्र॒ति । नः॑ । दे॒वी । सर॑स्वती ।
वा॒जेभिः॑ । वा॒जिनी॑वतीति॑ वा॒जिनी॑ – व॒ती ॥ धी॒नाम् । अ॒वि॒त्रि ।
अ॒व॒तु ॥ ए॒ति । नः॑ । दि॒वः । बृ॒हतः॑ । 38 (50)

1.8.22.2

प॒र्व॒तादा॑ सर॑स्वती यज॒ता ग॑न्तु य॒ज्ञं ।
ह॒वं दे॒वी जु॑जुषाणा घृ॒ताची॑ श॒ग्मां नो॑ वा॒चमु॑श॒ती शृ॑णोतु ॥
बृ॒ह॒स्प॒ते जु॑षस्व नो ह॒व्यानि॑ वि॒श्वदे॑व्य ।
रा॒स्व रत्ना॑नि दा॒शुषे॑ ॥

ए॒वा पि॒त्रे वि॒श्वदे॒वाय॒ वृ॒ष्णे य॒ज्ञैर्वि॒धेम॒ नम॑सा ह॒विर्भिः॑ ।
 बृ॒हस्प॑ते सु॒प्रजा॒ वी॒रव॑न्तो वय॑ꣳ स्या॒म प॑तयो र॒यीणां॑ ॥
 बृ॒हस्प॑ते अति॒ यद॒र्यो अ॒र्.हाद् द्यु॒मद्वि॒भाति॑ (अ॒र्.हाद्द्यु॒मद्वि॒भाति॑)
 क्र॒तुम॑ज्जनेषु ।

यद्दी॒द-य॒च्छव॑स- [ ] 39

1.8.22.2 (Padam)

पर्व॑तात् । ए॒ति । सर॑स्वती । य॒जता॑ । ग॒न्तु । य॒ज्ञम् ॥ ह॒वम् । दे॒वी ।
 जु॒जुषा॑णा । घृ॒ताची॑ ॥ श॒ग्माम् । नः॑ । वाच॑म् । उ॒शती॑ । शृ॒णोतु॑ ॥
 बृ॒हस्प॑ते । जु॒षस्व॑ । नः॑ । ह॒व्यानि॑ । वि॒श्वदे॒व्येति॑ वि॒श्व-दे॒व्य ॥
 रा॒स्व । रत्ना॑नि । दा॒शुषे॑ ॥ ए॒वा । पि॒त्रे । वि॒श्वदे॒वायेति॑ वि॒श्व-दे॒वाय॑ ।
 वृ॒ष्णे । य॒ज्ञैः । वि॒धेम॑ । नम॑सा । ह॒विर्भिरि॑ति ह॒विः - भिः॑ ॥
 बृ॒हस्प॑ते । सु॒प्रजा॒ इति॑ सु - प्र॒जाः । वी॒रव॑न्त इति॑ वी॒र - व॑न्तः ।
 वय॑म् । स्या॒म । प॑तयः । र॒यीणा॑म् ॥ बृ॒हस्प॑ते । अ॒तीति॑ । यत् ।
 अ॒र्यः । अ॒र्.हात् । द्यु॒मदि॑ति द्यु - मत् । वि॒भाती॑ति वि - भा॒ति ।
 क्र॒तुम॑दि॒ति क्र॒तु - मत् । ज॒नेषु॑ ॥ यत् । दी॒दय॑त् । श॒वसा॑ । 39 (50)

1.8.22.3

त॒प्रजा॑त तद॒स्मासु॑ द्र॒विणं॑ धेहि चि॒त्रं ।

आ नो॑ मि॒त्रावरु॑णा घृ॒तैर्गव्यू॑तिमु॒क्षतं॑ ।

मद॑ध्वा रजा॑सि सु॒क्रतू॑ ॥

प्र॒बा॒हवा॑ सि॒सृ॒तं जी॒वसे॑ न आ नो॑ गव्यू॑ति मु॒क्षतं॑ घृ॒तेन॑ ।

आ नो॑ जने॑ श्रव॒यतं॑ यु॒वाना॑ श्रु॒तं मे॑ मि॒त्रावरु॑णा ह॒वेमा॑ ॥

अ॒ग्निं वः॑ पू॒र्व्यं गि॒रा दे॒वमी॑डे वसू॒नां ।

स॒पर्य॑न्तः पु॒रुप्रि॒यं मि॒त्रं न क्षे॑त्रसा॒धसं॑ ॥

मक्षू॑ दे॒वव॑तो रथः – [ ] 40

1.8.22.3 (Padam)

ऋ॒तप्र॒जा॒तेत्यृ॑त-प्र॒जा॒त । तत् । अ॒स्मासु॑ । द्र॒विण॑म् । धे॒हि ।

चि॒त्रम् ॥ ए॒ति । नः॑ । मि॒त्रावरु॑णेति मि॒त्रा-वरु॑णा । घृ॒तैः ।

गव्यू॑तिम् । उ॒क्ष॒तम् ॥ मद॑ध्वा । रजा॑सि । सु॒क्र॒तू इति॑ सु-क्र॒तू ॥

प्रेति॑ । बा॒हवा॑ । सि॒सृ॒तम् । जी॒वसे॑ । नः॑ । ए॒ति । नः॑ । गव्यू॑तिम् ।

उ॒क्ष॒तम् । घृ॒तेन॑ ॥ ए॒ति । नः॑ । जने॑ । श्रव॒य॒तम् । यु॒वा॒ना । श्रु॒तम् ।

मे । मि॒त्रावरु॑णेति मि॒त्रा – वरु॑णा । ह॒वा ॥ इ॒मा ॥ अ॒ग्निम् । वः ।
 पू॒र्व्यम् । गि॒रा । दे॒वम् । ई॒डे । वसू॑नाम् ॥ स॒पर्य॑न्तः । पु॒रुप्रि॒यमि॑ति
 पु॒रु-प्रि॒यम् । मि॒त्रम् । न । क्षे॒त्रसा॑धसमि॒ति क्षे॒त्र – सा॑धसम् ॥
 म॒क्षु । दे॒वव॑त इति दे॒व – व॑तः । रथः । 40 (50)

1.8.22.4

शू॒रो वा पृ॑थ्सु का॒सु चि॑त् ।
 दे॒वानां॑ यँ इ॒न्मनो॑ यज॒मान इ॒यक्ष॑त्यभी॒दय॑ज्वनो भुवत् ॥
 न यज॒मान रि॑ष्यसि न सु॒न्वान न दे॑वयो ॥
 अ॒सद॑न्न सु॒वीर्य॑मु॒त त्यदा॑श्चश्चि॒यं ॥
 नकि॑ष्टं क॒र्मणा न॑शन्न प्रयो॑षन्न योषति ॥
 उप॑ क्षरन्ति सि॒न्धवो मयो॑भुव ई॒जानं॑ च य॒क्ष्यमा॑णं च धे॒नवः॑ ।
 पृ॒णन्तं॑ च प॒पुरिं॑ च – [ ] 41

1.8.22.4 (Padam)

शू॒रः । वा । पृ॒थि॒स्वति॑ पृ॒त्-सु । का॒सु । चि॒त् ॥ दे॒वाना॑म् । यः ।
 इ॒त् । मनः॑ । यज॒मानः॑ । इ॒यक्ष॑ति । अ॒भी॒ति । इ॒त् । अ॒यज्व॑नः ।

भुवत् ॥ न । यजमान । रिष्यसि । न । सुन्वान । न । देवयो इति
 देव-यो ॥ असत् । अत्र । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । उत । त्यत् ।
 आश्वश्रियमित्याशु-अश्रियम् ॥ नकिः । तम् । कर्मणा । नशत् । न ।
 प्रेति । योषत् । न । योषति ॥ उपेति । क्षरन्ति । सिन्धवः । मयोभुव
 इति मयः – भुवः । ईजानम् । च । यक्ष्यमाणम् । च । धेनवः ॥
 पृणन्तम् । च । पपुरिम् । च । 41 (50)

1.8.22.5

श्रवस्यवो घृतस्य धारा उपयन्ति विश्वतः ॥
 सोमारुद्रा विवृहतं विषूचीममीवा या नो गयमाविवेश ।
 आरे बाधेथां निर्ऋतिं पराचैः कृतं चिदेनः प्रमुमुक्तमस्मत् ॥
 सोमारुद्रा युवमेतान्यस्मे विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तं ।
 अवस्यतं मुञ्चतं यन्नो अस्ति तनूषु बद्धं कृतमेनो अस्मत् ॥
 सोमापूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना ( ) पृथिव्याः ।
 जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिं ॥

इ॒मौ दे॒वौ जा॒य॒मा॒नौ जु॒षन्ते॒मौ तमा॑ँ॒सि गू॒ह॒ता॒म॒जु॒ष्टा ।

आ॒भ्यामिन्द्रः॑ प॒क्व॒मा॒मास्व॒न्तः सो॒मापू॒षभ्यां॑ ज॒नदु॒स्त्रिया॑सु ॥ 42

1.8.22.5 (Padam)

श्र॒व॒स्य॒वः । घृ॒त॒स्य॒ । धा॒राः । उ॒पेति॑ । य॒न्ति॒ । वि॒श्वतः॑ ॥ सो॒मा॒रु॒द्रेति॑
 सो॒मा॒-रु॒द्रा । वी॒ति॑ । वृ॒ह॒त॒म् । वि॒षू॒ची॒म् । अ॒मी॒वा । या । नः॑ ।
 ग॒य॒म् । आ॒वि॒वे॒शे॒त्या॑ - वि॒वे॒श॑ ॥ आ॒रे । बा॒धे॒था॒म् । निर्ऋ॑ति॒मि॒ति॒
 निः - ऋ॒ति॒म् । प॒रा॒चैः । कृ॒त॒म् । चि॒त् । ए॒नः॑ । प्रे॒ति॑ । मु॒मु॒क्त॒म् ।
 अ॒स्मत् ॥ सो॒मा॒रु॒द्रेति॑ सो॒मा॒-रु॒द्रा । यु॒व॒म् । ए॒ता॒नि॑ । अ॒स्मे इति॑ ।
 वि॒श्वा॑ । त॒नू॒षु । भे॒ष॒जा॒नि॑ । ध॒त्त॒म् । अ॒वे॒ति॑ । स्य॒त॒म् । मु॒ञ्च॒त॒म् ।
 यत् । नः॑ । अ॒स्ति॑ । त॒नू॒षु । ब॒द्ध॒म् । कृ॒त॒म् । ए॒नः॑ । अ॒स्मत् ।
 सो॒मापू॒षणे॒ति॒ सो॒मा॑ - पू॒ष॒णा॒ । ज॒न॒ना । र॒यी॒णाम् । ज॒न॒ना । दि॒वः॑ ।
 ज॒न॒ना ( ) । पृ॒थि॒व्याः ॥ जा॒तौ । वि॒श्व॑स्य । भु॒व॒न॒स्य॒ । गो॒पौ ।
 दे॒वाः । अ॒कृ॒ण्व॒न् । अ॒मृ॒त॒स्य॒ । ना॒भि॒म् ॥ इ॒मौ । दे॒वौ । जा॒य॒मा॒नौ ।
 जु॒षन्त॑ । इ॒मौ । तमा॑ँ॒सि । गू॒ह॒ता॒म् । अ॒जु॒ष्टा ॥ आ॒भ्याम् । इन्द्रः॑ ।
 प॒क्व॒म् । आ॒मा॒सु । अ॒न्तः । सो॒मापू॒षभ्या॑मि॒ति॒ सो॒मापू॒ष - भ्या॑म् ।

जनत् । उ॒स्रिया॑सु ॥ 42 (75)

(बृ॒हतः-श॑वसा-रथः-प॑पु॒रिं च-दि॒वो ज॑न॒ना-पञ्च॑वि॒ंशति॑श्च)
(A22)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 22 Anuvaakams :-

अनु॑म॒त्या-आ॒ग्ने॒य-मै॑न्द्रा॒ग्न-म॒ग्नये॑-सो॒मा॒य-प्र॑ति॒पू॒रुष॑-मै॑न्द्रा॒ग्न-
धा॒त्रे - बा॑र्ह॒स्पत्य॑-म॒ग्नये॑-ऽर्था॒तो-दे॒वीः-स॒मिध॑-सो॒मस्ये॑-
न्द्र॒स्य - मि॒त्र-आ॒ग्ने॒य-स॒द्य-आ॒ग्ने॒य-मा॒ग्ने॒य-स्वा॒द्वीं त्वा॑-
ऽग्ना॑वि॒ष्णू-द्वा॑वि॒ंशतिः॑ ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(अनु॑म॒त्यै-यथा॑ऽस॒ति-दे॒वीरा॑पो-मि॒त्रोऽसि॑-शू॒रो वा॑-
द्वि॑च॒त्वारि॑ंशत् ।)

First and Last Padam of Eighth Prasnam :-

(अनु॑म॒त्या-उ॒स्रिया॑सु ।)

Kanda Korvai with starting Padams of Eight Prasnas of Kandam 1 :-

(इ॒ष-आ॒पो-दे॒वस्या॑-ऽऽ द॑दे-दे॒वा॒सुराः॑-सं त्वा॑-पा॒कय॑ज्ञ-
मनु॑म॒त्यै ।)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे पद पाठे

अष्टमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति प्रथमं काण्डं ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 , Prasanam 8 – (TS 1.8)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	84
Anuvakam 2	1	18
Anuvakam 3	1	70
Anuvakam 4	2	80
Anuvakam 5	3	144
Anuvakam 6	2	103
Anuvakam 7	2	95
Anuvakam 8	1	58
Anuvakam 9	3	133
Anuvakam 10	2	125
Anuvakam 11	1	61

Anuvakam 12	3	141
Anuvakam 13	3	150
Anuvakam 14	2	111
Anuvakam 15	2	103
Anuvakam 16	2	90
Anuvakam 17	1	42
Anuvakam 18	1	54
Anuvakam 19	1	47
Anuvakam 20	1	34
Anuvakam 21	1	76
Anuvakam 22	5	275
Total →	42	2094

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”